

Generationsöverskridande verksamhet för barn och seniorer – ett hälsofrämjande perspektiv

En systematisk litteraturstudie

Petra Engberg

Examensarbete

Fysioterapi

2015

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Fysioterapi
Identifikationsnummer:	
Författare:	Petra Engberg
Arbetets namn:	Generationsöverskridande verksamhet för barn och seniorer – ett hälsofrämjande perspektiv
Handledare (Arcada):	Göta Kukkonen
Uppdragsgivare:	Folkhälsan Syd, Vanda
<p>Sammandrag:</p> <p>Detta arbete är ett beställningsarbete åt Folkhälsan Syd i Vanda, som erbjuder generationsöverskridande verksamhet för seniorer som bor i Folkhälsans hem och daghemsbarn i åldern 0–6. Metoden i detta arbete är en systematisk litteraturstudie. Generationsöverskridande verksamhet handlar om att två eller flera generationer deltar i samma aktiviteter eller program. Syftet med denna systematiska litteraturstudie är att beskriva vad forskning berättar om seniorers och barns upplevelser och observerade beteenden i denna sorts verksamhet. Syftet är också att beskriva hur ett bra generationsöverskridande program kan se ut ur ett hälsofrämjande perspektiv. Arbetet tar också fasta på hur verksamheten eventuellt bör modifieras, då dementa personer deltar, vilket är fallet i Folkhälsans generationsöverskridande aktiviteter. Material i form av forskningsartiklar har sökts systematiskt i följande databaser: PubMed, Google Scholar, Academic Search Elite (EBSCO) och Springer Link. Också manuell sökning utfördes. Litteratursökningen utfördes under tidsperioden januari-oktober 2015 och totalt inkluderades 12 forskningsartiklar i studien. Artiklarna kvalitetsgranskades med hjälp av modifierade checklistor utformade av Forsberg & Wengström (2013). Resultaten i denna studie visar att generationsöverskridande verksamhet främst leder till positiva upplevelser hos både barn och seniorer. Generationerna får en bättre och positivare uppfattning och kunskap om varandra. Viktigt att tänka på då dementa personer deltar, är att aktiviteterna är väl planerade och lämpar sig för sådana personer, och att barnen de arbetar och umgås med är medvetna om sjukdomen och dessutom har rätt sorts personligheter för interaktion med dessa seniorer. För att åstadkomma lyckade generationsöverskridande aktiviteter bör programmen planeras väl och utvärderas med jämna mellanrum. Viktigt är också att aktiviteterna är frivilliga samt att de verkligen gagnar båda generationerna, för att vara hälsofrämjande.</p>	
Nyckelord:	Generationsöverskridande verksamhet, hälsopromotion, meningsfullhet, upplevelser, demens, barn, seniorer, Folkhälsan
Sidantal:	41
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Physiotherapy
Identification number:	
Author:	Petra Engberg
Title:	Intergenerational programs for children and seniors – a health promoting aspect
Supervisor (Arcada):	Göta Kukkonen
Commissioned by:	Folkhälsan Syd, Vanda
<p>Abstract: This thesis is a literature review commissioned by Folkhälsan Syd in Vantaa. Folkhälsan provides intergenerational programs for senior residents in Folkhälsan's senior accommodation and for Folkhälsan's daycare children aged 0–6 years. Intergenerational programs consist of two or several generations who participate in activities together. The aim of this literature review is to describe what studies say about seniors' and children's experiences about intergenerational activities and observed behaviours. The aim is also to describe how a good intergenerational program is implemented in consideration to a health promoting perspective. The thesis also addresses the question of possible readjustments in the programs when seniors with dementia participate, which is the case with Folkhälsan's activities. Material in form of research articles were searched systematically in the following databases: PubMed, Google Scholar, Academic Search Elite (EBSCO) and Springer Link. A manual search was also executed. The search was executed between January and October 2015 and a total of 12 articles were included in this study. The quality of research articles was assessed by modified checklists designed by Forsberg & Wengström (2013). The results in this study show that intergenerational programs mainly result in positive experiences for both children and seniors. In successful programs both generations get a more positive understanding and knowledge about each other. When seniors with dementia participate, it is important that the activities are properly planned and are suitable for these persons. Also the kids who interact with persons with dementia should be aware of the condition and have personalities suitable for the program. A successful intergenerational program should be carefully planned and also evaluated regularly. The activities should be optional for the participants and really benefit both generations in order to be health promoting.</p>	
Keywords:	Intergenerational programs, health promotion, meaningfulness, experiences, dementia, children, seniors, Folkhälsan
Number of pages:	41
Language:	Swedish
Date of acceptance:	

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Fysioterapia
Tunnistenumero:	
Tekijä:	Petra Engberg
Työn nimi:	Sukupolvien välinen vuorovaikutustoiminta lapsille sekä senioreille – terveyttä edistävä näkökulma
Työn ohjaaja (Arcada):	Göta Kukkonen
Toimeksiantaja:	Folkhälsan Syd, Vantaa
<p>Tiivistelmä: Tämä opinnäytetyö on kirjallisuuskatsaus, joka on tehty tilaustyönä Folkhälsan Syd Vantaalle. He tarjoavat sukupolvien välistä vuorovaikutustoimintaa Folkhälsanin seniorikohteissa asuville senioreille sekä Folkhälsanin päiväkotii-ikäisille 0–6 vuotiailla lapsilla. Sukupolvien välinen vuorovaikutustoiminta perustuu kahden tai useamman sukupolven välisiin yhteisiin aktiviteetteihin. Tämän kirjallisuuskatsauksen tavoitteena on selvittää, mitä tutkimukset kertovat senioreiden ja lasten kokemuksista sukupolvien välisessä toiminnassa, sekä heissä tarkkailluista käytöksistä. Tavoitteena on myös kuvailla, mitä on hyvä sukupolvien välinen vuorovaikutustoiminta terveyttä edistävästä näkökulmasta. Työ tarkastelee lisäksi toiminnan lähtökohtaa, kun osallistujina on myös dementoituneita senioreita, kuten Folkhälsanin toiminnassa. Aineisto, joka koostuu tieteellisistä artikkeleista, haettiin systemaattisesti seuraavista tietokannoista: PubMed, Google Scholar, Academic Search Elite (EBSCO) sekä Springer Link. Myös manuaalinen haku tehtiin. Kirjallisuushaku tehtiin tammi-lokakuussa vuonna 2015 ja yhteensä 12 artikkelia valikoitui materiaaliksi. Kirjallisuuden laatu tarkastettiin mukautetun Forsberg & Wengströmin (2013) tarkistusmallin avulla. Tämän kirjallisuuskatsauksen tulokset osoittavat, että sukupolvien välinen vuorovaikutustoiminta johtaa pääsääntöisesti positiivisiin kokemuksiin sekä lapsille että senioreille. Ohjelmien kautta sukupolvet saavat paremman käsityksen sekä positiivisemmän kuvan toisistaan. Kun muistisairaajat henkilöt osallistuvat on tärkeää, että aktiviteetit on suunniteltu huolella ja sopivat näille henkilöille. On myös huolehdittava, että lapset ovat tietoisia sairaudesta ja että persoonallisuudet kohtaavat. Jotta toiminta onnistuisi parhaalla mahdollisella tavalla, on toiminnan suunnittelu sekä arviointi erityisen tärkeää. Aktiviteettien tulee myös olla vapaaehtoisia osallistujille. Molempien sukupolvien tulee hyötyä toiminnasta, jotta se olisi terveyttä edistävää.</p>	
Avainsanat:	Sukupolvien välinen vuorovaikutustoiminta, terveyden edistäminen, mielekkyys, kokemuksia, dementia, lapset, seniorit, Folkhälsan
Sivumäärä:	41
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	

INNEHÅLL

Förord	7
1 Inledning	8
2 Problemformulering	10
2.1 Syfte	10
2.2 Frågeställningar	10
3 Teoretisk referensram	11
3.1 Generationsöverskridande verksamhet.....	11
3.2 Hälsöfrämjande arbete	13
3.3 KASAM- Känsla av sammanhang	13
3.4 Sociala faktorer och socialt engagemang.....	15
3.5 Fysioterapi ur en hälsöfrämjande synvinkel	16
3.6 Barnets utveckling	16
3.6.1 Fysisk utveckling	17
3.6.2 Motorisk utveckling	18
3.6.3 Kognitiv och social utveckling.....	18
3.7 Åldrandet.....	19
3.7.1 Det fysiska åldrandet	19
3.7.2 Det kognitiva och sociala åldrandet.....	20
3.8 Minnessjukdomar	21
3.9 Begrepp och teorier	22
4 Metodik.....	24
4.1 Metodval	24
4.2 Urvalskriterier.....	25
4.3 Litteratursökning	25
4.4 Urvalsprocess.....	25
4.5 Etiska överväganden	26
4.6 Kvalitetsgranskning.....	26
5 Resultat	28
5.1 Innehållsanalys	29
5.2 Resultatpresentation	29

5.2.1	Barnens och seniorernas upplevelser om och observerade beteenden i generationsöverskridande verksamhet.....	29
5.2.2	Generationsöverskridande verksamhet med minnessjukdomar som en faktor ...	33
5.2.3	Ett bra generationsöverskridande program med hälsofrämjande syfte.....	34
6	Diskussion	37
6.1	Resultatdiskussion	37
6.2	Metoddiskussion.....	40
7	Avslutning	41
	Källor	42
	BILAGOR.....	46
	Bilaga 1. Checklistor för kvalitetsgranskning utgående från Forsberg & Wengström (2013)	47
	Bilaga 2. Resultat av kvalitetsgranskning	50
	Bilaga 3. Presentation av de kvalitetsgranskade artiklarna	65

Figurer

Figur 1. Modifierad modell av KASAM och dess olika faktorer.....	14
--	----

Tabeller

Tabell 1. Sammanfattning över urvalsprocessen av utvalda artiklar.....	26
Tabell 2. Kriterier för kvalitetsvärdering.....	27
Tabell 3. Poängskala för kvalitetsvärdering.....	28

FÖRORD

Jag vill tacka min handledare Göta Kukkonen för all hjälp jag fått under skrivprocessen.

Jag vill också tacka Monica Printz för information och hjälp från Folkhälsans sida.

Framförallt vill jag tacka min sambo för det stöd jag fått under utmanande stunder.

1 INLEDNING

Antalet personer över 65 år ökar med snabb takt i olika delar av världen. I USA beräknas var femte invånare vara 65 år eller äldre när vi når 2030 (Holmes 2009). Familjestrukturen i många kulturer har ändrats märkbart. I och med att uppkomsten av kärnfamiljer numera minskar och skilsmässosiffrorna är höga, leder det till allt färre interaktion mellan flera generationer, även i länder som Japan, där familjerförhållanden alltid varit starka flera generationer emellan. (Morita & Kobayashi 2013).

Dagens stereotypiska samhälle erbjuder väldigt få möjligheter för generationsöverskridande kontakt, eftersom barn går i skolor med andra barn och seniorer ofta bor på olika slags hem med andra seniorer. Dessutom är det vanligt förekommande att familjer bor allt längre ifrån varandra och därmed har barn allt färre kontakt med sina mor- och farföräldrar. (Holmes 2009)

Generationsöverskridande verksamhet

Generationsöverskridande verksamhet innebär att personer i olika åldrar, från olika generationer, deltar i samma verksamhet eller aktiviteter. Vanligtvis handlar det om 65+ seniorer och barn/unga under 21 år som deltar i ömsesidigt gagnande, planerade program med olika aktiviteter (Gigliotti et. al 2005). I Folkhälsans fall gäller det främst seniorer från Folkhälsans seniorhem och barnen från Folkhälsans daghem, men likaså kan det handla om t.ex. tonåringar och deras föräldrar. Idén med generationsöverskridande verksamhet är att deltagarna skall få något ut av den andra generationen, få bättre förståelse för varandra och skapa gemenskap generationerna emellan.

Detta är ett beställningsarbete åt Folkhälsan Syd i Vanda. Folkhälsanhuset i Vanda har seniorbostäder i form av grupphem samt bostäder för självständigt boende. I grupphemmen bor seniorer med högt vårdbehov och minnessjukdomar. I samband med seniorhemmen finns Folkhälsans daghem för barn i åldern 0-6. (Folkhälsan 2014)

Arbetet är en systematisk litteraturstudie som fokuserar på viktiga faktorer då man driver generationsöverskridande verksamhet, vad som bör beaktas då deltagarna är barn i åldern 0-6 samt seniorer med och utan minnessjukdomar. Med detta arbete vill skribenten ge en djupare förståelse för generationsöverskridande verksamhet, med tre olika utgångspunkter.

Folkhälsan

Folkhälsan har tre kärnområden: hälsofrämjande aktiviteter, social- och hälsovårdsservice samt forskning. Folkhälsan har kring 100 föreningar med frivilliga medarbetare runt om i Svenskfinland. Föreningarna arbetar för ett mer hälsofrämjande samhälle. Till Folkhälsan hör dessutom tre allmännyttiga aktiebolag, som producerar tjänster på svenska. Därtill arbetar ca 200 personer i Folkhälsans forskningscentrum. Folkhälsans mål är att finnas till hands för finlandssvenskarna i livets alla skeden. (Folkhälsan 2014)

Generationsöverskridande verksamhet på Folkhälsan

Den generationsöverskridande verksamheten på Folkhälsan kan ses ur ett hälsofrämjande perspektiv, aktiviteter för att främja det friska. Tanken är inte att direkt försöka få en inverkan på seniorers eller barns hälsa eller funktionsförmåga, utan främst att föra samman två generationer och öka känslan av sammanhang och ge positiva upplevelser och meningsfullhet. Dock kan hälsan tänkas förbättras och välbefinnandet öka indirekt via de generationsöverskridande aktiviteterna. Barnen från Folkhälsans daghem Lyckoslanten besöker seniorgrupphemmet en gång i veckan. Till Folkhälsans generationsöverskridande verksamhet hör aktiviteter så som pyssel, bakning av bulla, maskerader, teaterskådespel, sång, sagor, målning med vattenfärger, olika spel och temaprogram under de olika årstiderna (Folkhälsans verksamhetsplan 2016). Den aktivitet som skribenten har valt att fokusera noggrannare på är motionsstunderna som barn och seniorer har tillsammans. En gång i veckan ordnas det en motionsstund med barnen från daghemmet, som ligger intill seniorhemmet. Det är främst närvårdare och barnskötare som tar hand om motionsstunden.

Skribenten besökte Folkhälsanhuset i Vanda i början av året 2015 och följde med en kort gymnastikstund. Där observerades det som Camp & Lee (2011) har diskuterat om,

att barnen rör på sig medan seniorerna sitter i ring runt omkring och ser på. Det var dock endast ett observationstillfälle, men ledaren berättade att så var fallet de flesta gångerna. Tanken och önskan skulle vara att seniorerna deltog lite mera i själva aktiviteten, så att aktiviteten skulle gagna dem också fysiskt, men de flesta njuter av att endast observera barnen när de leker.

2 PROBLEMFORMULERING

2.1 Syfte

Syftet med detta examensarbete är att ge en bättre förståelse om generationsöverskridande verksamhet och en inblick i hur en sådan verksamhet gynnar barn och äldre. Arbetet tar också fasta på hur det inverkar då personer med minnesstörningar deltar i generationsöverskridande verksamhet. Skribenten strävar också efter att få reda på hurdant ett bra generationsöverskridande program med hälsofrämjande syfte, kunde se ut. Resultaten från arbetet skall stöda Folkhälsans generationsöverskridande verksamhet och skribenten önskar kunna ge konkreta tankar och idéer om hur verksamheten kunde utvecklas.

2.2 Frågeställningar

Frågeställningarna i detta arbete är följande:

- 1. Vad har forskningen kommit fram till då det gäller barns och seniorers upplevelser om och observerade beteenden i generationsöverskridande verksamhet?*
- 2. Vad säger forskning om generationsöverskridande verksamhet, då personer med minnessjukdomar inkluderas?*
- 3. Hurdant är ett bra generationsöverskridande program då verksamheten strävar efter att vara hälsofrämjande?*

3 TEORETISK REFERENSRAM

Detta kapitel ger en sammanställning över olika faktorer, som skribenten anser viktiga, då man driver generationsöverskridande verksamhet. Då man umgås med både barn och seniorer, är det viktigt med bakgrundskunskap om de båda generationerna, för att veta hur man planerar verksamheten. Därför har skribenten valt att ge en inblick i barnets utveckling samt åldrandet och minnessjukdomar. Först presenteras dock bakgrunden som kopplas till arbetets syfte; generationsöverskridande verksamhet samt hälsofrämjande arbete. I teorin nämns både begreppet hälsopromotion och hälsofrämjande och i detta arbete avser skribenten samma sak med dessa två. Hälsofrämjande arbete är hälsopromotion.

3.1 Generationsöverskridande verksamhet

Historien om generationsöverskridande verksamhet har sin början på 1960-talet, då the Foster Grandparent Program grundades. Programmets primära ändamål var att ge möjligheten för låginkomsttagare över 60 år att ge en-åt-en stöd hjälp till barn med specialbehov. Därtill skulle programmet minska isolering och fattigdom bland äldre. Därefter har generationsöverskridande program utvecklats till att inkludera personer i många olika åldrar. Ämnen som behandlas genom generationsöverskridande verksamhet är bl.a. förändringar i familjestrukturen, drogmissbruk, våld och stereotypier kulturer emellan. I USA är det organisationen Generations United som fokuserar på förbättrandet av barns, ungas och äldres liv med hjälp av generationsöverskridande strategier. (Generations united)

Generationsöverkridande program är ett socialt fenomen, som erbjuder yngre och äldre generationer möjligheten att umgås med varandra och bli engagerade i ämnen som berör samhället. Programmen samlar ihop personer av olika generationer i planerade, ömsesidigt gagnande aktiviteter, som är designade att uppnå specifika mål. Genom generationsöverskridande verksamhet får personer i olika åldrar dela med sig sina kunskaper, råd och resurser. De stöder varandra i relationer som gagnar både individerna och samhället. Lyckade program är baserade på växelverkan, de är ihållande

och har en avsikt. I generationsöverskridande program ses unga och gamla som en tillgång, inte som problem som bör lösas. (Generations united)

Det finns olika sorters generationsöverskridande program med olika målsättningar. Ett program där de unga besöker de äldres hem eller boenden och samtidigt kanske lär ut kunskaper att använda dator eller dela med sig historier. Ett annat program där de äldre fungerar som mentorer för de yngre; t.ex. kan de äldre arbeta frivilligt på ett daghem. Det finns också program där de yngre och äldre t.ex. uppträder med något tillsammans, ger stöd åt familjer eller utför samhällstjänster. Utöver dessa kan generationsöverskridande verksamhet fungera i form av allaktivitetshus för yngre och äldre, barnvård i samband med seniorhus eller seniorcenter i skolor eller bibliotek. Att regelbundet delta i strukturerade sociala och produktiva aktiviteter i stora sociala nätverk, har påvisats gagna hälsan då man blir äldre. De äldre får glädje och emotionellt stöd då de deltar i aktiviteter tillsammans med barnen. De yngre i sin tur kan bl.a. utveckla sociala nätverk, sina färdigheter i kommunikation och få en positiv bild av åldrandet genom generationsöverskridande verksamhet. Det väsentligaste och viktigaste, då man strävar efter lyckade generationsöverskridande program, är en bra planering och dessutom övning av programmen, så att båda generationerna blir förberedda på aktiviteterna. Forskningar har påvisat att aktiviteter där olika generationer deltar, gagnar förutom alla deltagare också samhället då alla är involverade och känner sig inkluderade. Barnen får ta del av de äldres visdom, kunskap och traditioner, medan de äldre får vidga sina sociala nätverk och upprätthålla en god fysisk hälsa. (Generations united)

Då det gäller generationsöverskridande verksamhet med deltagare som lider av minnessjukdomar, ser det ofta ut på följande sätt: seniorerna sitter och observerar barnen, som gör någon aktivitet, med andra ord deltar inte seniorerna själva i verksamheten (Camp & Lee 2011). Detta observerade skribenten också under besöket på Folkhälsans gymnastikstund.

3.2 Hälsöfrämjande arbete

Hälsöfrämjande innebär främst att höja hälsostandarden för enskilda och samhällen. I samband med hälsa betyder ordet främjande att förbättra, stödja, uppmuntra och placera hälsan högre upp på den personliga och offentliga dagordningen. (Scriven 2013, s. 48)

Hälsöfrämjande arbete är ett väldigt brett begrepp och kan ses från olika synvinklar. Exempel på vad som kan anses som hälsöfrämjande arbete: använda tv-annonsering för att försöka öka på folks fysiska aktivitet, förklara för patienter hur läkarens råd skall utföras, upplysa människor om hur kroppen fungerar, ordna gruppgymnastik för äldre på lokala fritidsanläggningar, erbjuda hälsosammare mat på personamatsalarnas menyer eller att erbjuda elever personlig och social utbildning. Listan kan fortsätta. Scriven (2013) delar in hälsöfrämjande arbete i två grupper av insatser: de som erbjuder tjänster för personer med sjukdom eller funktionsförhinder och de som strävar till att förebygga ohälsa och utveckla sundare levnadsvanor och levnadsförhållanden i form av insatser som innebär personliga, sociala och miljömässiga förändringar. (Scriven 2013 s. 52-54)

I Folkhälsans verksamhet kan man se båda dessa insatser. Av Folkhälsans tre kärnområden är hälsöfrämjande aktiviteter samt social- och hälsovårdsservice två av dem. För seniorerna är det kanske mera den första insatsen med tjänster för personer med sjukdom eller funktionshinder, eftersom en stor del av seniorerna i grupphemmen är dementa. För barnens del gäller det däremot kanske mera den andra gruppen. Personliga och sociala förändringar kunde förknippas med dem, eftersom aktiviteterna tillsammans med de äldre eventuellt kan leda till förändringar i denna bemärkelse.

3.3 KASAM- Känsla av sammanhang

“Känsla av sammanhang är en global hållning som uttrycker i vilken utsträckning man har en genomträngande och varaktig men dynamisk känsla av tillit att (1) de stimuli som härrör från ens inre och yttre värld under livets gång är strukturerade, förutsägbara och begripliga, (2) de resurser som krävs för att möta de krav som dessa stimuli ställer på en finns tillgängliga, och (3) dessa krav är utmaningar, värda investering och engagemang” Antonovsky, 1991

För att tydliggöra texten ovan, kan KASAM tolkas som ett förhållningssätt, där det råder en balans mellan begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet. Detta avbildas i figuren nedan (Figur 2).

Alla komponenter i KASAM förknippas med hälsa så som Antonovsky ser på det, och kunde också förknippas med temat i detta arbete. Alla komponenter representerar en liten del i generationsöverskridande verksamhet, men främst fokuserar skribenten på faktorn meningsfullhet.

Figur 1. Modifierad modell av KASAM och dess olika faktorer. (Winroth & Rydqvist 2008 s. 11)

Generationsöverskridande verksamhet skall framförallt vara meningsfullt för båda generationerna. Både seniorer och barn skall kunna känna sig delaktiga i aktiviteterna genom att bidra med den kunskap de har. Känslan av att kunna påverka skulle skribenten i detta fall koppla med seniorerna. Via generationsöverskridande aktiviteter har de en möjlighet att bli motiverade att utföra en uppgift och att motivera barnet att göra det. De kan påverka aktiviteten och hur de tillsammans med barnen utför den. Dock kan barnen

likaså fungera som motivation för seniorerna och påverka dem. Den emotionella komponenten i generationsöverskridande aktiviteter tangerar också båda generationerna. Seniorerna kan glädjas över att få umgås med barn och känna sig behövda och älskade, medan barnen kanske uppskattar den uppmärksamhet och det stöd de får av den äldre. Dessa faktorer kan förknippas med emotionellt positiva upplevelser för båda generationerna.

3.4 Sociala faktorer och socialt engagemang

Sociala faktorer innebär hur samspelet fungerar mellan en individ och miljön omkring henne. Det är sociologin och socialpsykologin som ger oss en förståelse för samspelet mellan individers tankar, känslor samt beteenden och det omgivande samhället. Primärsocialisation är den huvudsakliga socialisationen som kommer hemifrån och genom familjen, medan sekundärsocialisationen är det vi får från skolan och arbetslivet. Vår omgivning kan delas in i olika grupper; familjen utgör en grupp, medan skolkamraterna utgör en annan och arbetskamraterna en tredje. Grupptillhörighet är ett mänskligt behov, ett starkt sådant. Grupptillhörighet ger oss trygghet och vi känner tillhörighet. Genom detta får vi också sociala kontakter och kan på det sättet bygga upp sociala nätverk. I olika gruppkonstellationer intar vi naturligt någon form av roll. Till olika roller finns vissa förutfattade uppgifter och förväntningar. Genom socialisationsprocessen lär vi oss vilka förväntningar som är kopplade till de olika rollerna och alla har någon sorts uppfattning eller föreställning om vad som förväntas i olika roller som t.ex. lärare, elev, tränare eller patient. (Winroth & Rydqvist 2008 s. 76-78)

KASAM, sociala faktorer och socialt engagemang kan kopplas ihop och anses stöda varandra. Engagemang och delaktighet kan sägas gå hand i hand. För att engagera sig socialt i aktiviteter behöver en person känna delaktighet och en känsla av sammanhang. Det är viktigt att en person känner sig nödvändig och betydelsefull i det hon gör. Att inta en roll förknippas också till generationsöverskridande aktiviteter då seniorer, beroende på aktiviteten, kan inta en roll som mentor för barnet, som i sin tur har en roll som kunde jämföras med elev. På det sättet kan aktiviteten ge meningsfullhet för senioren. Grupptillhörighet medför också meningsfullhet.

”Den bästa motståndskraften mot sjukdom har den socialt engagerade individen, den person som är bäst anpassad i en roll inom en stödjande verksamhet.” Totman

Att aktivt medverka och engagera sig, har en stor betydelse om vi vill bibehålla eller befrämja vår hälsa, enligt Totman. (Winroth & Rydqvist s. 78)

3.5 Fysioterapi ur en hälsofrämjande synvinkel

Fysioterapi handlar i stor grad om att rehabilitera sjuka tillstånd, men är samtidigt också ett hälsofrämjande arbete. Folkhälsans generationsöverskridande verksamhet ses främst som en hälsofrämjande verksamhet, eftersom man önskar främja barnens och seniorernas välmående genom verksamheten. Dementa personer deltar i verksamheten och demens i sig går naturligtvis inte att bota eller bromsa, men andra funktionsförmågor kunde eventuellt stödas via verksamheten.

WHO har rekommenderat, att alla institutioner som erbjuder hälsovårdstjänster skulle integrera hälsopromotion som en nyckeltjänst för alla klienter. Målet med hälsopromotion och preventiva tjänster är att förbättra det allmänna hälsotillståndet hos befolkningen genom interventioner fokuserade på att främja hälsan och välmåendet. Ansvar för hälsopromotion ligger hos alla yrkesgrupper inom hälsovårdsbranchen. Det finns klar evidens för att fysisk aktivitet har en hälsofrämjande funktion. Fysioterapins interventioner är oftast förknippade med ohälsa och fastän detta är den ursprungliga tankegången, ingår även den hälsofrämjande aspekten, där det handlar om att även främja det friska, hälsans ursprung. World Confederation of Physical Therapists (WCPT) stöder därmed integrationen av hälsofrämjande inom fysioterapi. (Taukobong et al. 2013)

3.6 Barnets utveckling

Eftersom barn är den ena generationsgruppen i detta arbete, har skribenten valt att ge en inblick i barnets utveckling. I generationsöverskridande verksamhet är det väsentligt att ha en uppfattning om hur barn i åldern 0–6 växer och utvecklas och hurdana aktiviteter

som är passande för den åldersgruppen, så att verksamheten skulle gagna dem. I det här skedet begränsas åldersgruppen att främst handla om 3–5 åriga barn, eftersom arbetets forskningsartiklar i stort sätt har fokus på barn i den åldern.

3.6.1 Fysisk utveckling

Barnets fysiska utveckling innehåller många olika faser och många komplexa förändringar. Barnets fysiska utveckling beror på olika faktorer; mognad, växande, stimulans från världen omkring samt miljömässiga aspekter. I mognad och växande ingår tillväxt och förändring av sammansättningen av både skelett och muskler. Barnens skelett är mjukare än vuxnas p.g.a att skelettet består av en större andel brosk. Skelettet hos ett barn innehåller mindre mineraler och mera proteinliknande material än hos en vuxen. Det mjukare skelettet medför att barn sällan bryter sina ben lika lätt som en vuxen. En negativ aspekt på mjukt skelett är att det lättare bildas felställningar. Muskelnas sammansättning är också olika hos barn och vuxna. Barnets muskler innehåller mera vatten och utgör en mindre del av totalvikten. Muskulaturen hos barn tål inte långvarig och ensidig belastning, utan behöver stor variation så att fysiken kan utvecklas på rätt sätt. (Grindberg & Jagtöien 2000 s. 22-23)

För att ett barn skall växa och utvecklas normalt fysiskt, måste barnet få mycket rörelse varje dag. En fysisk belastning av kroppen stärker både muskulaturen och skelettet. För att andnings- och blodcirkulationssystemet skall utvecklas normalt, bör barnet också bli andfått flera gånger om dagen. Man behöver inte heller vara orolig över att ett barn skulle få för mycket motion, eftersom ett friskt barn tar pauser i lekandet och motionerandet då tröttheten slår till. Barnets fysiska aktivitet består av lek och motion. (Tuomi 2009 s. 6)

För att främja barnens hälsa, bör de alltså röra på sig och för att ännu koppla socialt engagemang och meningsfullhet i motionen, är generationsöverskridande motionsstunder utmärkta för det ändamålet.

3.6.2 Motorisk utveckling

Den motoriska utvecklingen kan delas in i grovmotorik och finmotorik. Motorisk utveckling överlag handlar om när ett barn lär sig färdigheter förknippade med rörelse och förflyttning, så som att sitta, krypa, stå och gå. Dessa färdigheter går under grovmotorik, som är större rörelser, medan finmotorik innefattar mindre, främst med handen utförda rörelser som t.ex. att gripa och skriva. Till finmotoriken hör dock också mun- och ögonrörelser, vilket innebär att koordination av öga och hand samt öga och fot hör till finmotoriska färdigheter. (Grindberg & Jagtöien 2000 s. 31-32)

Fokus på motorisk utveckling i Folkhälsans generationsöverskridande verksamhet ligger på både fin- och grovmotorik. Aktiviteterna de har, som nämnts tidigare, kräver dessa båda färdigheter. Aktiviteter som t.ex. pyssel, målning och memoryspel kräver fingerfärdighet och koordination av öga och hand. Grovmotoriken däremot använder barnen vid gymnastikstunderna då de får hoppa och dansa och röra sig fritt.

3.6.3 Kognitiv och social utveckling

I detta arbete är fokus på barn i åldern 0–6 och närmare sagt 3–5 åringar. När barnet är i förskoleålder skall de grovmotoriska grundformerna utvecklas och undervisning skall bland annat bestå av individuell färdighetsträning, individuell lek och det som skribenten anser viktigt med tanke på detta arbete, samarbetslek och kommunikation (Nordlund et al. 1997 s. 40-41). Viktigt att notera när barn och seniorer deltar i samma aktiviteter, är barnets kunskaper och förmågor att samarbeta med en annan.

Vid 3–5 års åldern börjar barnet visa intresse för den sociala världen omkring och ifrågasätta saker och ting, barnet lär sig också kunskapen att anta emotionella tillstånd i leksituationer, få bättre förståelse för regler och dessutom få ökad förståelse för personers mentala tillstånd och ihopgörande handlingar (Sharma & Cockerill 2008 s. 77). Detta påvisar att den här ålderns barn är lämpliga att delta i generationsöverskridande verksamhet också tillsammans med seniorer som lider av demens.

Sammanfattningsvis kan det nämnas, att barn behöver fysisk aktivitet för att utvecklas och för att förbättra sin koncentrationsförmåga. Därmed förbättras också inlärningsförmågan. Genom fysisk aktivitet tränas också barnets sociala umgänge och samarbete när man blir medveten om sig själv och andra både fysiskt och psykiskt. Rörelse ger därtill alltid känslomässiga och perceptuella upplevelser. (Grindberg & Jagtöien 2000 s. 63)

3.7 Aldrandet

Åldrandet är något vi alla genomgår. Då vi talar om äldre, seniorer, och det egentliga åldrandet, syftar vi oftast på över 65- åringar, så som skribenten också gör i detta arbete. Åldrandet i sig lämnar sina egna spår, men olika slag av sjukdomar dyker också upp. Ändå bör man komma ihåg, att man själv kan påverka sin hälsa och upprätthållandet av funktionsförmågan till en viss grad. Med att vara fysiskt aktiv och hålla bra sociala kontakter hjälper man sig själv långt på vägen. Att man är i fysiskt gott skick hjälper mycket också ifall man insjuknar och skall genomgå en rehabilitering.

3.7.1 Det fysiska åldrandet

Kroppen och dess funktionsförmåga blir sämre ju äldre människan blir. Hela kroppens form och ställning ändras, huden mister sin elasticitet och håret blir gråare. En stor förändring är sinnesfunktionerna. Försämrad hörsel är inte ovanligt för de som fyllt 65 år och hos över 80-åringar är det redan ca varannan som har försämrad hörsel. Över 80-åringarna är det ungefär en tredjedel som har en ögonsjukdom som oskött kan leda till blindhet. Rörelseförmågan försämras i takt med att den fysiska konditionen går neråt och muskelmassan förtvinar. ADL -funktionerna försvåras vanligen först efter 75-80 års åldern. Fysisk träning upprätthåller och förbättrar muskelmassan samt konditionen. Människans funktionsförmåga påverkas till en stor del av det hur personen själv anser sin hälsa och sitt sociala välmående. (Eloranta & Pulkanen 2008 s. 30-31)

Som Eloranta & Pulkanen (2008, s. 66) samt Woxnerud & Ketola (s. 7) nämner, är balansen en väldigt viktig del för att upprätthålla sin fysiska kondition som äldre. Bra balans medför säkerhet i all rörelse och förebygger fallolyckor. Folkhälsans gemen-

samma rörelsestunder för barn och seniorer går främst ut på att seniorerna sitter i ring och observerar barnen när de dansar och rör sig till musiken. De här stunderna vore ypperliga att kunna engagera seniorerna att röra sig tillsammans med barnen. Seniorerna skulle få lite rörelse och träna bl.a. balansen genom att göra lätta dansrörelser. Naturligtvis är utmaningen den, att flera seniorer på Folkhälsans hem behöver lite mera assistans för att röra sig och då vore mer personal nödvändigt, vilket säkert är svårt att genomföra.

3.7.2 Det kognitiva och sociala åldrandet

Förutom de fysiska förändringarna på kroppens yttre, sker åldrandet också i det centrala nervsystemet. Hjärnan minskar i vikt med åldern p.g.a. att hjärnceller dör. Fastän hjärnceller dör, är det vanligt att de hjärnceller som finns kvar tar upp de dödas uppgifter och därmed påverkas de psykiska funktionerna inte nödvändigtvis direkt. Reaktionsförmågan blir långsammare, eftersom produktionen av de kemiska signalsubstanserna minskar. Av samma orsak blir det svårare att lära sig nya saker. Det man dock bör komma ihåg, är att åldrandet är väldigt individuellt och går i olika takt för alla. (Eloranta & Puncanen 2008 s. 31)

Subjektivitet innebär att människan definierar sig själv, subjektiviteten fungerar som individens sociala verklighet. Till subjektivitet förknippas dialoger, dvs. kunskap i växelverkan. En dialogisk växelverkan för en äldre person betyder att någon bryr sig om och deltar i ens liv. Den äldre får en känsla av att bli uppskattad, en känsla av pålitlighet och hopp. Man kan alltså förstärka och stöda seniorers sociala funktionsförmåga genom dialoger. (Eloranta & Puncanen 2008 s. 134-135)

Olika sorters generationsöverskridande aktiviteter är ypperliga för detta ändamål. Barn är ofta pratglada och skapar på det sättet dialog med de äldre. Förutom att personalen på det hem där den äldre bor skall vara engagerad i den äldres liv, är det säkert uppfriskande och omväxlande att få umgås och skapa dialog med en helt annan generation ibland.

3.8 Minnessjukdomar

Minnessjukdomar försämrar ofta den intellektuella funktionsförmågan, framförallt drabbas minnet och slutledningsförmågan. Detta leder ofta till att den sociala funktionsförmågan begränsas och personen blir i behov av viss sorts vård. Till den kognitiva funktionsförmågan räknas också lärandet, samt språk- och uppfattningsförmåga. (Sulkava et al. s. 52-53)

I generationsöverskridande verksamhet där seniorer med minnessjukdomar deltar, är det därför väldigt viktigt att förstå bakgrunden för sjukdomen och hur den påverkar människan och hennes beteende.

Människans jagbild formas från barndomen och innefattar hur vi upplever vår kropp och funktionsförmåga (den fysiska jagbilden) och vår uppfattning om våra egna mentala kunskaper, våra värden och den egna kapaciteten (den mentala jagbilden). En långvarig minnessjukdom har en inverkan både på personens fysiska och mentala jagbild. En person med demens kan ha svårt att uppfatta och känna igen sin egen kropp. När kroppen inte känns som ens egen, gör att en okänd miljö därtill kan orsaka en kaotisk känsla för personen. (Sulkava et al. s. 78-79)

Dessa saker är väldigt väsentliga när det kommer till att planera och genomföra generationsöverskridande verksamhet där dementa personer deltar, så som på Folkhälsan. Man bör fundera på praktiska åtgärder, så som var det lönar sig att utföra aktiviteterna, hurdan omgivning och miljö är lämpligast så att en dement person kan känna sig så säker och trygg som möjligt. Folkhälsans generationsöverskridande verksamhet sker i miljöer som blivit bekanta för seniorerna, i äldreomsorgens och daghemmets egna utrymmen. I detta sammanhang kan också påpekas, som tidigare nämnt, att barn i 3–5 års åldern redan börjar förstå personers handlingar till följd av vissa mentala tillstånd. Det är viktigt att barnen är medvetna om att dementa personers stundvisa otrevliga eller oförutsägbara beteende beror på en sjukdom.

3.9 Begrepp och teorier

Som ett tillägg i den teoretiska referensramen, vill skribenten ännu ge en kort beskrivning av vissa begrepp och teorier som tas upp i forskningarna och som ger ökad förståelse för arbetet och dess teman.

Hälsa

Världshälsoorganisationen WHO definierar hälsa på följande sätt: "Hälsa är ett tillstånd av fullständigt fysiskt, mentalt och socialt välbefinnande och inte enbart frånvaro av sjukdom eller skröplighet" (WHO 1948). Definitionen har därefter blivit kritiserad och genomgått förändringar. 1984 skedde en förändring där hälsa inte mera ses som ett tillstånd, utan som en process eller en kraft. Hälsan ses mera som en resurs för vardagslivet och inte som syftet med att leva. Hälsa är ett positivt begrepp som betonar sociala och personliga resurser, liksom fysiska förmågor (WHO 1986). I definitionen hälsa ingår idag flera dimensioner som också är synvinkeln på hälsa i detta arbete: fysisk hälsa, mental hälsa, emotionell hälsa, social hälsa, andlig hälsa och folkhälsa. (Scriven 2013, s. 24-27)

I generationsöverskridande verksamhet är det också indirekt frågan om deltagarnas hälsa och de olika dimensionerna av hälsan. Man strävar ju efter att varje deltagare skall få något ut av aktiviteterna. Seniorerna kan tänkas få bland annat en ökad social och emotionell hälsa och varför inte fysisk hälsa också, genom gemensamma motionsaktiviteter. Det samma gäller för barnen. I arbetet vill skribenten bland annat få reda på om generationsöverskridande aktiviteter kan påvisas ha någon indirekt inverkan på deltagarnas hälsa på något plan.

Funktionsförmåga

I detta examensarbete har funktionsförmåga fyra aspekter; den fysiska, den psykiska, den kognitiva och den sociala funktionsförmågan. THL beskriver funktionsförmåga på följande sätt: Med funktionsförmåga avses att en person klarar av för henne eller honom själv betydande, nödvändiga aktiviteter i det vardagliga livet i den miljö där hon eller han lever. (Institutet för hälsa och välfärd 2014)

Vår funktionsförmåga bestämmer ganska långt hur vi klarar oss i vardagen och i de aktiviteter som vi anser betydelsefulla. Genom generationsöverskridande aktiviteter kan olika aspekter av funktionsförmåga eventuellt förbättras.

Contact theory

Contact theory är en teori utformad av G.W. Allport och som tas upp i några av forskningsartiklarna i den teoretiska bakgrunden (Jarrot & Bruno 2007; Gigliotti et al. 2005; Hernandez & Gonzales 2008). Teorin specificerar nödvändiga villkor som möjliggör positiv generationsöverskridande interaktion. Villkoren är: stöd/underlag för kontakt av intressenter och organ som legitimerar och institutionaliserar verksamheten, gemensamma mål med interaktionen, samarbete mellan deltagarna samt jämlikt status deltagarna emellan, som påvisar varje individs kapacitet att bidra till och få nytta av programmet. Ett femte villkor lades till av T. F. Pettigrew i form av möjligheten att bilda vänskap genom regelbunden kontakt över tid. (Jarrot & Bruno 2007)

Theory of personhood

Theory of personhood är en teori av T. Kitwood, som riktar sig till rättigheter och respekt för alla individer, med fokus på dementa personer. Kitwood menar att i fallet av dementa personer, är familjemedlemmarna och professionella vårdare ansvariga att förse personen med vård som stöder personens *personhood*, personens individualitet och mänsklighet. Alla människors *personhood*, oberoende av ålder eller förmågor, stöds av mötandet av grundläggande mänskliga behov: välbefinnande, identitet, ockupation, integration och tillhörighet. (Jarrot & Bruno 2007)

Beteenden

När skribenten i detta arbete talar om beteenden, avses främst sådana beteenden som forskare eller personal, som deltagit i de olika forskningarna, har observerat under generationsöverskridande verksamhet. Det kan bland annat handla om seniorers och barns ansiktsuttryck, kroppsspråk och kommentarer under och efter aktiviteterna. Meningen är inte att desto noggrannare gå in på olika beteendemönster och teorier bakom dessa.

Sammanfattningsvis skall den presenterade teorin stöda denna litteraturstudie och den hälsofrämjande synvinkeln i arbetet.

4 METODIK

I kapitlet presenteras systematisk litteraturstudie som metod samt urvalsprocessen, som tangerar sökord och urvalskriterier.

4.1 Metodval

Denna studie är en systematisk litteraturstudie. Studien är gjord enligt Forsberg & Wengströms metod, som vanligen används i liknande studier. Eftersom ämnet är från förut okänt för skribenten, och syftet är att ge en ökad förståelse i fenomenet generationsöverskridande verksamhet, ansågs denna sorts studie som lämpligast.

En systematisk litteraturstudie går ut på att systematiskt söka, kritiskt granska och sedan sammanställa litteraturen inom ett valt ämne eller problemområde. Man bör fokusera på aktuell forskning inom området. För att kunna göra en systematisk litteraturstudie behövs det tillräckligt många studier av god kvalitet, som sedan utgör underlag för olika bedömningar och slutsatser. En litteraturstudie har flera olika steg. Till en början skall man ställa en problemformulering, det vill säga ge en motivering varför studien görs. Därefter skall man formulera de frågor som studien skall besvara. Sedan gör man upp en plan för litteraturstudien samt bestämmer sina sökord och strategier för sökningen. Nästa steg är att välja litteraturen som inkluderas, bestående av vetenskapliga artiklar och rapporter. Litteraturen skall sedan kritiskt värderas, kvalitetsbedömas och den slutliga litteraturen som skall ingå skall väljas. Till slut skall resultaten analyseras och diskuteras och studien avslutas med sammanställning och slutsatser. Ingen regel finns på antalet studier som skall finnas med i en litteraturstudie, men det bästa vore att inkludera all relevant forskning som kan hittas. Dock är detta sällan möjligt. Antalet forskningar som inkluderas i studien beror både på vad forskaren har ställt för krav på studierna och på vad man hittar. (Forsberg & Wengström 2013 s. 26 & 30-32)

Litteratursökningen sker främst i olika databaser med de sökord man formulerat, men sökning kan också göras manuellt (Forsberg & Wengström 2013 s. 74).

Skribenten har följt dessa anvisningar och nedan presenteras sökprocessen och vad sökningen resulterade i.

4.2 Urvalskriterier

Inklusionskriterier:

- forskningar som tangerar generationsöverskridande verksamhet
- forskningar publicerade mellan åren 2000-2015
- forskningar från hela världen
- språk: svenska, engelska och finska
- deltagarna: seniorer 65+ och barn 0-6 år, eventuellt andra åldergrupper för jämförelse
- forskningar fritt tillgängliga i full text

Exklusionskriterier:

- forskningar som inte uppfyller de ovannämnda inklusionskriterierna

4.3 Litteratursökning

Litteratursökningen för detta arbete har främst gjorts via databassökning, men också manuell sökning. Databaser som använts är PubMed, Google Scholar, Academic Search Elite (EBSCO) och Springer Link. Också manuell sökning utfördes. Följande sökord användes i olika kombinationer: “intergenerational”, “programs”, “activities”, “children”, “elderly”, “benefits”, “physical activity”, “physiotherapy”, “health promotion”. Litteratursökningen utfördes under tidsperioden januari- oktober 2015.

4.4 Urvalsprocess

Relevanta rubriker och abstrakt lästes igenom. I nedanstående tabell (tabell 1) visas en sammanfattning över sökningen och urvalet av artiklar som inkluderades i arbetet.

Tabell 1. Sammanfattning över urvalsprocessen av utvalda artiklar.

Databas	Antal träffar	Antal lästa abstrakt	Utvalda artiklar
PubMed	492	17	4
Google Scholar	57200	9	2
EBSCO	410	10	2
Springer Link	7563	8	1
Manuell sökning	37	16	3

Sammanlagt 60 abstrakt lästes igenom och 12 forskningar valdes till kvalitetsgranskning. De inkluderade artiklarna domineras av forskningar gjorda i USA. Av de inkluderade (12) artiklarna fördelades forskningsländerna på följande sätt: USA (8), Storbritannien (1), Australien (1), Japan (1) och Spanien (1).

4.5 Etiska överväganden

Enligt Forsberg & Wengström (2013 s. 69) bör etiska överväganden göras innan en systematisk litteraturstudie påbörjas. Riktlinjerna som utformats av Vetenskapsrådet (Forsberg & Wengström 2013), betonar att fusk och ohederlighet inte får förekomma inom forskning. Detta innebär att fabricering av data, stöld eller plagiat av data samt förvrängning av forskningsprocessen t.ex. genom missvisande analys av data som förvränger tolkningen, inte får förekomma. Därtill bör etiska överväganden göras beträffande urval och presentation av resultat. I detta arbete tar skribenten hänsyn till forskarnas resultat i de inkluderade artiklarna och strävar efter att presentera analys och tolkningar som de gjort i dessa studier. Skribenten undviker all sorts missvisningar.

4.6 Kvalitetsgranskning

Kvaliteten på publicerade vetenskapliga forskningar varierar i stor grad. De är inte nära på alla av hög kvalitet, utan kvaliteten kan variera från låg till mycket hög. I en systematisk litteraturstudie skulle det vara viktigt att prioritera forskningar med hög kvalitet. För att fastställa kvaliteten av en forskning bör man kritiskt granska varje studie skilt för sig. Litteraturstudiens värde höjs eller sänks beroende på hur de valda

forskningarna värderas, dvs. om de är av låg eller hög kvalitet. (Forsberg & Wengström 2013 s. 85)

Tabellen nedan (Tabell 2) av Forsberg & Wengström (2013 s. 117) har använts som kriterie för kvalitetsgranskning.

Tabell 2. Kriterier för kvalitetsvärdering

Hög kvalitet		Låg kvalitet
1	2	3
<i>Randomiserad kontrollerad studie</i> Större, väl genomförd multicenterstudie med tydlig beskrivning av studieprotokoll, material och metoder inklusive behandlingsteknik. Patientmaterialet är tillräckligt stort för att besvara frågeställningen.		<i>Randomiserad kontrollerad studie</i> Randomiserad kontrollerad studie med för få patienter och/eller för många interventioner, vilket ger otillräcklig statistisk styrka. Bristfällig materialbeskrivning, stort bortfall av patienter.
<i>Kvasi-experimentell studie</i> Väldefinierad frågeställning, tillräckligt stort patientmaterial och adekvata statistiska metoder, reliabilitets- och validitetstestade instrument.		<i>Kvasi-experimentell studie</i> Litet patientmaterial, ej reliabilitets- och validitetstestade instrument. Tveksamma statistiska metoder.
<i>Icke-experimentell studie</i> Stort konsekutivt patientmaterial som är väl beskrivet. Lång uppföljning.		<i>Icke-experimentell studie</i> Begränsat patientmaterial, otillräckligt beskrivet och analyserat med tveksamma statistiska metoder.

Vid kvalitetsgranskningen användes av skribenten modifierade checklistor utformade av Forsberg & Wengström (Bilaga 1). Därtill togs hänsyn till artiklens syfte, urval, metod samt resultat skilt för varje artikel (Bilaga 2). Checklistorna är olika beroende på vilken sorts forskning det gäller. Forsberg & Wengström har utformat checklistor för: systematiska litteraturstudier, kvantitativa artiklar – RCT, kvantitativa artiklar – kvasi-experimentella samt kvalitativa artiklar. För att kunna poängsätta och värdera de inkluderade artiklarna, valde skribenten att modifiera de olika checklistorna. Dessutom använder Forsberg & Wengström ingen poängsättning utöver sina checklistor. Frågorna som finns i de modifierade listorna skall kunna besvaras med “Ja” eller “Nej”. För ett “Ja” svar får frågan ett (1) poäng, medan ett “Nej” svar ger noll (0) poäng. Halva poäng har också getts i vissa fall. Dessa halva poäng är främst i samband med frågan om undersökningsgruppen har beskrivits. I några artiklar var den ena deltagargruppen,

oftast seniorerna, beskriven gällande kön, ålder, socialt status etc., men inte barnen. Svaren på frågorna, dvs. kvalitetsgranskningen av de inkluderade artiklarna finns i Bilaga 2.

De sammanlagda poängen för de olika checklistorna varierar. Därför räknas den totala poängsumman ihop och delas sedan med tre (3) för att kvalitetsgranskningen skall bli lika för de olika studierna. Kvaliteten på artiklarna blir alltså följande: hög kvalitet (1), medelhög kvalitet (2) och låg kvalitet (3). Poängskalan kan ses nedan (Tabell 3).

Tabell 3. Poängskala för kvalitetsvärdering.

Metod	Max poäng	Hög kvalitet (1)	Medelhög kvalitet (2)	Låg kvalitet (3)
Kvalitativ studie	31p	21-31p	10-20p	<10p
Systematisk litteraturstudie	17p	12-17p	7-11p	<7p
Kvantitativ/Kvasi-experimentell studie	23p	16-23p	8-15p	<8p

5 RESULTAT

I detta kapitel presenteras resultaten baserade på de kvalitetsgranskade, inkluderade artiklarna. Resultaten presenteras med utgångspunkt i de tre frågeställningarna i detta arbete. Åtta artiklar var av kvalitativ design, tre av kvantitativ icke-experimentell design och en litteraturstudie.

Fyra av artiklarna tog mer fasta på seniorer, två fokuserade främst på planeringen och implementeringen av generationsöverskridande program och fyra hade barn/unga som utgångspunkt. En artikel hade tyngdpunkt på både barn och planering av program, och en artikel på både seniorer och planering.

Då indelningen görs enligt frågeställningarna i detta arbete är fördelningen följande: Fem artiklar utreder främst upplevelser och attityder, fyra inkluderar personer med demens och fyra tangerar planering av generationsöverskridande program. Men eftersom de flesta artiklar nämner något om alla dessa teman, finns de också nämnda i mer än en av frågeställningarna.

5.1 Innehållsanalys

Att beskriva, analysera och tolka kvalitativ data och kvalitativa forskningar är krävande. Man skall kunna framföra en stor mängd data på ett förståeligt sätt och därtill minska volymen av information. Man måste identifiera olika mönster och teman för att kunna bygga upp ett ramverk, som utgör grunden till att presentera kärnan i resultaten. Genom en innehållsanalys klassificerar man data på ett systematiskt och stegvist sätt, för att identifiera olika teman och mönster. Målet med klassificeringen är att beskriva och kvantifiera specifika fenomen. (Forsberg & Wengström 2013, s. 150-151)

Majoriteten av forskningsartiklarna som inkluderats i detta arbete är av kvalitativ design. Skribenten gick tillväga enligt en innehållsanalys och har analyserat de olika artiklarna och resultaten av dessa. Skribenten har valt att dela upp forskningarna i tre olika kategorier, enligt forskningsfrågorna i arbetet. Varje kategori innehåller ett eller flera teman. Följande kapitel strävar efter att presentera kärnan i resultaten enligt temorna.

5.2 Resultatpresentation

5.2.1 Barnens och seniorernas upplevelser om och observerade beteenden i generationsöverskridande verksamhet

Upplevelser

I alla artiklar som på något sätt tangerade seniorers och/eller barns upplevelser av generationsöverskridande verksamhet kunde positiva upplevelser lyftas fram. De flesta seniorer njöt av att få umgås med barnen och dela med sig historier och kunskap. Barnen gillade i stor grad uppmärksamheten de fick. Seniorer känner sig behövda och älskade,

medan barnen får en kontakt med en annan, äldre generation, som de i dagens läge allt mer sällan får.

Det som visat sig viktigt för barnen när deras upplevelser undersökts, är att barnen är medvetna om att seniorerna de arbetar tillsammans med i klasserna, verkligen är där för barnen, vill hjälpa dem och har samma mål som de strävar till. Därtill märktes att de barn som hade positivare tankar om äldre, tog mera initiativ till att be seniorerna om hjälp i olika uppgifter. (Dunham & Casadonte 2009)

Då barn och seniorer är i social kontakt med varandra har seniorerna mera chanser att inta olika roller med barnen, vilket medför upplevelser av förhöjd självkänsla och seniorerna känner sig behövda och uppskattade, jämfört med aktiviteter där bara barnen är aktiva och seniorerna ser på (Morita & Kobayashi 2013; Salari 2002).

En av forskningarna har undersökt milt deprimerade seniorers upplevelser av motionsaktiviteter som idrottsstuderanden höll för dem (Hernandez et al. 2008). Resultaten visade att depressionen minskade signifikant och att seniorernas åsikter om studenterna blev bättre och positivare. Medan seniorerna som inte deltog i ifrågavarande aktiviteter visade väldigt starka stereotypiska tankar om sig själva, minskade dessa stereotypiska tankar hos de seniorer som deltog. Seniorer fick därmed uppleva positivare tankar om sig själva.

Barnens upplevelser av aktiviteterna har främst varit positiva. I forskningen av Holmes (2009) upplevde barnen seniorerna som nya vänner och uttryckte bland annat följande tankar: "seniorer tycker om att sjunga", "de är bra på att läsa", "de har snygga skridskor", "de har roliga historier" och "vi gillar samma sånger".

Också negativa upplevelser har dykt upp bland seniorerna. Detta handlar om att seniorer inte behandlas på rätt sätt av personalen under generationsöverskridande program, utan behandlas som om de vore barn. Sådant inträffar rätt sällan, men är en väldigt viktig sak att ta upp. Många av seniorerna som bor på ett vårdhem och som dessutom deltar i aktiviteterna med barnen, har en rätt så bra kognitiv funktionsförmåga, men när barnen kommer på besök börjar personalen behandla seniorerna som om de vore på barnens

nivå. Typiska förändringar i personalens beteende kan vara att tala med en högre och mera entusiastisk röst och att de förklarar saker överdrivet långsamt. Andra faktorer som kan orsaka sämre upplevelser är barnslig dekoration på hemmet eller aktiviteter som endast är riktade till barn. Seniorer har också sagt att de hellre deltar om aktiviteterna är frivilliga och i måttliga mängder. För mycket interaktion med livliga barn kan bli för ansträngande. De njuter av att umgås med barnen, men då får aktiviteterna gärna vara av lugnare sorten. Här kunde man tänka sig att pararbete mellan senior och barn vore passande. Seniorer är vuxna människor som önskar en viss autonomitet och möjlighet till privata stunder, dvs. teorin om *personhood* kan lyftas fram. När omgivningen är passande för ett hem där vuxna bor och när personalen behandlar seniorerna på rätt sätt, blir de positiva upplevelserna mycket fler och interaktionen mellan seniorerna, mellan senior och personal, och mellan senior och barn ökar. (Salari 2002)

Ett annat negativt utfall har handlat om att seniorer känner sig trötta och har en minskad energinivå efter generationsöverskridande aktiviteter. Detta kom fram i bland annat undersökningen av Skropeta et al. (2014). Detta ansågs dock bero på en så enkel orsak som seniorernas ålder, som var kring 85.

Observerade beteenden

Då barn och seniorer får arbeta tillsammans i par eller i små grupper, har den sociala interaktionen generationerna emellan varit livligare än aktiviteter utförda i större grupper och interaktion har varit svårt att uppnå då endast barnen leker eller uppträder medan seniorerna ser på (Morita & Kobayashi 2013; Park 2015, Salari 2002). Aktiviteter som gått ut på att "röra sig till musiken" har ökat interaktionen mellan barn och seniorer mera än t.ex. sång och instrumentspelning (Park 2015). Folkhälsans gymnastikstund som skribenten observerade hade samma tanke. Musik spelades och på bandet berättades vad man skulle göra för rörelser i takt med musiken.

Ur forskning som har fokuserat på seniorernas engagemang kan också summeras att sociala par- och gruppaktiviteter leder till mera konstruktivt deltagande och beteende hos seniorer, än i grupper där barn endast uppträder eller leker. Mera leende och skratt samt konversation generationerna emellan uppmärksammades i sociala grupper där barn och seniorer gjorde något tillsammans. Likaså ökad visuell uppmärksamhet och ökade an-

siktsuttryck observerades. Även seniorernas diskussion sinsemellan ökade. (Morita & Kobayashi 2013)

När seniorer får fungera som förebilder och mentorer blir de påminda om sina kunskaper och förmågor att vara en del av samhället. I program där bara barnen är aktiveras det bättre möjlighet för personer som t.ex. sitter i rullstol att delta, men de seniorer är ändå passiva och generationsöverskridande interaktion är svårt att uppnå. (Morita & Kobayashi 2013)

Barnens attityder gentemot äldre, tankar om att åldras och deras sociala utveckling har undersökts i några forskningar. De har påvisat att barn och unga som deltagit i generationsöverskridande program och umgått med seniorer, har haft positivare tankar och attityder om äldre, de har en bättre uppfattning om att åldras och hurdana äldre människor är och vad de tycker om (Park 2015; Dunham & Casadonte 2009; Hernandez et al. 2008; Holmes 2009).

Social och personlig utveckling hos barn och unga har också undersökts. Resultaten visar att barn som deltagit i generationsöverskridande verksamhet har en bättre social/personlig utveckling än barn som inte deltagit. Forskningen påstår att dessa barns värderingar och livssyn kan i ett senare skede av livet formas på basis av den interaktion som de fått uppleva med äldre i sin barndom. (Rosebrook 2002)

Generationsöverskridande verksamhet medför förbättrade sociala kunskaper hos barn, så som att uttrycka tacksamhet, respekt för äldre och bättre kommunikationskunskaper med personer som har en annan bakgrund, är i annan ålder och har en annorlunda livserfarenhet. Dessutom har forskning påvisat bättre mental hälsa, bättre psykologiska resultat så som minskad ångest och bättre självkänsla och bättre läskunskaper hos barn som deltagit i verksamheten. En tanke som ligger bakom förbättrade sociala- och kommunikationskunskaper, är att vanlig läroplansbaserad utbildning ensam inte eventuellt ger tillräckligt med stöd i dessa aspekter, men att generationsöverskridande program kan bidra med det. (Park 2015)

I de flesta fallen är det seniorerna som står i den lärande rollen i aktiviteter med barn. Seniorerna har livserfarenhet som de kan dela med sig från och barnen igen har en hunger att lära sig (Morita & Kobayashi 2013).

Relationer som skapats deltagare emellan under aktiviteterna har lättare lett till deltagande i programmen. (Skropeta et al. 2014)

5.2.2 Generationsöverskridande verksamhet med minnessjukdomar som en faktor

Personer med demens har framgångsrikt kunnat delta i de olika generationsöverskridande programmen. I stort sätt har sjukdomen inte påverkat programmen och aktiviteterna på något märkbart sätt. Dock ger det lite mera utmaningar i planeringen då dementar personer deltar.

Också då dementa personer deltar har det visat sig, att när barn och seniorer fått göra uppgifter och utföra aktiviteter tillsammans i par, har resultaten varit positiva (Lee et al. 2007; Gigliotti et al. 2005). Då har de kunnat komplettera varandras kunskaper på ett lyckat sätt och interaktionen har varit naturlig.

Dementa personer har en tendens att vara mindre aktiva och deltagande och ofta kan deras koncentrationsförmåga vara lidande. Generationsöverskridande program har påvisat tydliga resultat på ökat positivt deltagande och mindre negativt engagemang samt bättre fokus hos dementa seniorer. Dessutom har självkänslan hos seniorerna ökat under dessa program, i interaktion med barnen. (Jarrot & Bruno 2007; Skropeta et al. 2014; Lee et al. 2007)

Lee et al. (2007) observerade också positivt engagemang i mer passiv bemärkelse hos dementa personer under generationsöverskridande aktiviteter, så som ökat kroppsspråk och ökad visuell uppmärksamhet.

Familjemedlemmar kan ofta uttrycka en känsla av oro och osäkerhet då deras dementa anhöriga skall umgås med barn. Deras oro handlar om att senioren kanske uttrycker frustration eller aggressivitet, vilket kan leda till förvirring hos barnen (Lee et al. 2007). Sådant beteende har också noterats, dementa seniorer har visat otålighet och frustration och därför blir det ännu viktigare med planering av programmet då barn och seniorer jobbar tillsammans (Gigliotti et al. 2005). Det är viktigt att personligheterna passar ihop då barn och seniorer gör saker tillsammans, för att samarbetet skall kunna gå så bra som möjligt.

Fastän några negativa aspekter har funnits, har de flesta dementa seniorer kunnat agera och bete sig på ett väldigt bra och vänligt sätt när de umgåtts med barnen, också personer med svårare grad av demens. Aktiviteterna har medfört meningsfullhet och gett glädje åt seniorenerna. (Skropeta et al. 2014; Lee et al. 2007; Gigliotti et al. 2005)

När seniorenerna fick inta vissa roller med barnen, gav det meningsfullhet och sjukdomen visade inga negativa sidor. Att sköta om barn och lära dem saker var så ingrott i de flesta av seniorenerna, att deras beteende var framförallt positivt och de agerade väldigt naturligt med barnen. (Skropeta et al. 2014)

5.2.3 Ett bra generationsöverskridande program med hälsofrämjande syfte

Planering

De flesta artiklar poängterar hur viktigt det är att planera och göra grundliga förberedelser inför generationsöverskridande aktiviteter. Jarrot & Bruno (2003) påstår att sådana forskningar, som påvisat negativa effekter av generationsöverskridande verksamhet, eventuellt har varit dåligt planerade och utförda. De säger att programmen kunde se väldigt olika ut och påvisa positiva resultat med en bättre planering, implementering och evalueringsteknik.

Undersökning har gjorts huruvida generationsöverskridande program har planerats, genomförts och tidvis också evaluerats med tanke på fortsatt verksamhet (Kaplan & Larkin 2004; Gigliotti et al. 2005; Holmes 2009; Jarrot & Bruno 2007). Det övergripande

resultatet har varit, att noggrant planerade generationsöverskridande program har lyckats väl. Då det har gällt program mellan barnvård och seniorhem har planering av aktiviteter gjorts i samarbete med personal från båda vårdplatserna (Jarrot & Bruno 2007; Holmes 2009).

Största fokus i planeringen av generationsöverskridande verksamhet, bör absolut vara i själva aktiviteterna. Verksamheten handlar om att ge största möjliga nytta åt båda generationerna. Forskning har påvisat, att bästa resultaten får man då aktiviteterna är designade att passa båda åldersgrupperna, att de tar fasta på deltagarnas intressen, förmågor och behov (Jarrot & Bruno 2007; Holmes 2009; Gigliotti et al. 2005). Programmen kan innehålla bland annat generationsöverskridande ergoterapi där senioren och barnet gör uppgifter tillsammans, bygger med klossar till exempel (Jarrot & Bruno 2007). Att barnet är med i denna sorts aktivitet kan göra uppgiften mycket mer meningsfull för senioren.

Också här framkom aktiviteter i form av pararbete mellan senior och barn (Gigliotti et al. 2005; Jarrot & Bruno 2007). Gigliotti et al. (2005) hade därtill planerat modifieringar av aktiviteterna, för att alla skall ha en möjlighet att kunna delta. Om senior-barn paret ansåg någon uppgift för krävande, fick de en lättare version av uppgiften. Sådana par som däremot hade för lätta uppgifter fick mera krävande och de fick också möjligheten att assistera sådana par som behövde hjälp. Barn och seniorer skall kunna ses som mentorer för varandra i de olika aktiviteterna, de kan komplettera varandras kunskaper (Jarrot & Bruno 2007).

Personalen är starkt förknippad med aktiviteterna, eftersom de övervakar och assisterar och framförallt leder programmen. Till personal räknas i detta sammanhang personerna som jobbar på barnvårdshem, daghem och seniorhem. Personalen är en självklar grupp som skall delta i planeringen av aktiviteterna tillsammans med ledare och i vissa fall seniorerna (Holmes 2009; Kaplan & Larkin 2004; Jarrot & Bruno 2007). I forskningen av Jarrot & Bruno (2007) använde personalen sig av information om deltagarnas intressen och kunskaper som de fick av familjemedlemmar, för planeringen av lämpliga program. Personalen som var med i undersökningen av Holmes (2009) diskuterade på förhand sina egna tankar och attityder gentemot barn och äldre, samt kartlade eventuella

utmaningar gällande stereotypier som kan dyka upp. Det som vore bra att satsa på är också personalens kunskap om generationsöverskridande verksamhet. Personalen som deltog i forskningen av Jarrot & Bruno (2007) fick regelbunden utbildning i form av möten, planeringstillfällen och föreläsningar där utomstående föreläsare går djupare in på ämnen som åldrande och barnens utveckling.

Utmaningar finns naturligtvis i planeringen av sådana här program. Deltagarnas personligheter bör beaktas noggrant. De har olika livserfarenhet, annorlunda bakgrunder, en del kan vara osäkra och ibland kan familjemedlemmarna och deras åsikter vara en faktor (Holmes 2009). Att olika åldrars barn deltar i samma grupper, syskon i samma grupper och en stor variation av förmågor i utvecklingen kräver en noggrann planering (Gigliotti et al. 2005). De olika personligheterna ger också en utmaning i de aktiviteter där barn och seniorer jobbar i par, eftersom man bör veta hur varje deltagare betar sig med en annan person, och från en annan generation. Detta är viktigt för att få en så bra och positiv upplevelse som möjligt för alla deltagare.

Seniorer och personal har i vissa undersökningar gett svar på hur de upplevt programmens uppläggning och genomförande (Jarrot & Bruno 2007; Holmes 2009, Gigliotti et al. 2005). Personalen har i vissa fall varit nöjda med hur programmen fortskrider och dessutom hade de en positiv professionell utveckling i och med allt samarbete som krävts under planeringarna och genomföranden med många olika parter (Gigliotti et al. 2005).

Deltagande

Det som anses avgörande för hur aktivt och gärna seniorer och barn deltar i programmen, är om aktiviteterna är frivilliga (Gigliotti et al. 2005; Jarrot & Bruno 2007). Det finns nämligen både seniorer som njuter av att umgås med barn och det finns seniorer som hellre inte skulle delta i generationsöverskridande aktiviteter, utan trivs för sig själv eller med andra vuxna. Likaså finns det barn som kanske är blyga och inte vågar delta. För barnens del går det dock ofta så, att de till en början är mer osäkra och iakttar hellre på avstånd, men blir kanske ivriga efter en tid och nyfikna vad aktiviteterna handlar om. Det har också påvisats, att när barn och seniorer umgåtts en tid och lärt känna varann lite grann, blir interaktionen allt aktivare och till och med vänskap kan uppstå (Kaplan

& Larkin 2004). Att deltagare får välja om de deltar och i hurdana aktiviteter de deltar, stöder personers autonomitet, intressen, förmågor och behov och därmed teorin om *personhood* (Jarrot & Bruno 2007).

6 DISKUSSION

6.1 Resultatdiskussion

Syftet med denna litteraturstudie var att få fram seniorers och barns upplevelser av generationsöverskridande verksamhet och hurdana beteenden som har observerats hos barn och seniorer under dessa aktiviteter. Jag fokuserade också på faktorn minnessjukdomar och hur verksamhet eventuellt bör modifieras då dementa personer deltar i aktiviteterna. Därtill önskade jag få fram något slag av riktlinjer för hur ett bra generationsöverskridande program planeras och utförs då fokus ligger på att främja hälsan.

Barnen som deltar i Folkhälsans generationsöverskridande verksamhet är i åldern 0–6. Därför valde jag att leta fram artiklar där barnen som deltar skulle vara i denna ålder. Dock valde jag också att eventuellt välja artiklar där andra åldrars barn/unga var med, för jämförelsens skull. Det visade sig att de artiklar jag fick fram efter många söktillfällen, resulterade i några där också äldre barn eller studeranden deltog. Därför kan resultaten ha påverkats av detta. I några av artiklarna var det seniorers anhöriga eller barns föräldrar som deltagit i forskningen, vilket inte var den ursprungliga tanken. Men dessa artiklar visade sig passande för den tredje forskningsfrågan där jag önskade få fram hur bra program planeras och genomförs och valde därför att inkludera dessa artiklar. I artiklarna gav anhöriga och föräldrar sina tankar om hur aktiviteterna hade planerats och hur de upplevde att barn och seniorer hade nytta av aktiviteterna.

Resultaten gällande dementa personer som deltagare led en aning på grund av att några artiklar som inkluderade dementa personer i undersökningen inte tog så mycket fasta på själva sjukdomen demens och om aktiviteterna genomfördes på ett annat sätt än om deltagarna inte hade demens, utan konstaterade bara att generationsöverskridande verksamhet passar bra också för dessa personer. Jag hade förväntat mig noggrannare beskrivning över detta tema, men fick nöja mig med vetskapen om att genera-

tionsöverskridande aktiviteter passar dementa personer lika väl som icke-dementa. Planeringen kräver eventuellt lite mer i sådana fall.

De flesta artiklar kunde ha satts under vilken av resultatpresentationens rubriker som helst, eftersom de flesta tangerade de tre olika teman i större och mindre grad. Jag ansåg det ändå nödvändigt att kategorisera artiklarna enligt forskningsfrågorna för att tydliggöra resultaten. Forskningarna var väldigt mångfasetterade och undersökte som sagt generationsöverskridande interaktion från flera olika synvinklar.

Generationsöverskridande verksamhet visade främst positiva upplevelser och resultat, fastän negativa aspekter också lyftes fram. Många seniorer gillar att endast få spendera tid med barnen och observera dem när de leker och uppträder. Sedan finns de som hellre inte deltar i denna sorts verksamhet, vilket bör respekteras. För att verkligen åstadkomma interaktion generationerna emellan, påvisar forskningarna att det vore bra med gemensamma, välplanerade aktiviteter som gagnar båda generationerna. När man ser på Folkhälsans schema över verksamheten kan man se en bred variation av aktiviteter. Därmed är sannolikheten för att alla skall hitta en passande aktivitet stor. Det som poängterades starkt i forskningarna var att aktiviteterna bör vara frivilliga för deltagarna för att ge allra största nytta. Detta följer också Folkhälsan, vars aktiviteter är frivilliga.

Eftersom fokus i detta arbete är hälsofrämjande generationsöverskridande verksamhet, var tanken att få fram tankar hur Folkhälsan kunde utveckla sin verksamhet gällande motionsstunderna för barn och seniorer. Det som jag observerade under en av dessa stunder, var som nämnt, seniorer som såg på barnen som dansade och rörde sig till musik. Här fick jag tanken om att försöka få svar på hur Folkhälsans motionsaktivitet eventuellt kunde modifieras för att åstadkomma mera interaktion generationerna emellan.

Nedan presenterar jag några punkter för Folkhälsan med tankar om hur deras verksamhet, främst motionsstunderna, eventuellt kunde utvecklas. Det är dock viktigt att poängtera, att jag observerat endast en motionsstund och ingen annan av Folkhälsans generationsöverskridande aktiviteter. Därför kan jag inte säga vad som är rätt eller fel med deras verksamhet. Det kan t.ex. hända att de i andra aktiviteter gör saker parvis. Här ger

jag idéer och tankar jag själv fått efter att ha läst akutell forskning om ämnet med utgångspunkt i hälsofrämjande verksamhet.

Punkter för Folkhälsan:

- Eftersom aktiviteter utförda parvis har visat positiva resultat, skulle jag föreslå att ibland genomföra motionsstunderna så att bar och seniorer bildar par sinsemellan. De kunde börja med en lek där man lär känna varann lite grann och därefter utföra små rörelser i par. Detta kräver naturligtvis den noggranna planeringen som nämnts.
- Själva planeringen av aktiviteterna, främst motionsstunderna. Kunde barnen eller seniorerna tänkas få delta i planeringen i tur och ordning? Kanske seniorerna har några favoriter från sin barndom som skulle motivera dem till lite mer rörelse? Detta skulle kanske medföra meningsfullhet i att få lära barnen några danser eller rörelser. Det bör kommas ihåg, att de flesta seniorer som deltog i den observerade timmen satt i rullstol. Men jag anser det inte som ett hinder; barnen rör sig lite mera och seniorerna så gott det går.
- Motionsstunderna kunde ha olika teman, om inte varje gång, så ibland. Motionsstunden som kallades "Miniröris" var alltså en kort stund med liknande tema varje gång.
- Jag märkte bra saker på Folkhälsan som följer forskning: att deltagandet är frivilligt, att de jobbar målmedvetet på ett sätt som gagnar alla deltagare och har en bred variation på aktiviteter som erbjuds.

KASAM, socialt engagemang och vissa hälsfaktorer anser jag att lyfts fram och förbättras i generationsöverskridande verksamhet. Aktiviteterna medför grupptillhörighet, de ger meningsfullhet och visst främjas seniorers och barns hälsa genom denna verksamhet. Folkhälsans generationsöverskridande aktiviteter verkar bra och de har verkligen en målsättning med sin verksamhet.

Överlag hade jag räknat med att få mer specifika svar på de ställda forskningsfrågorna. Jag hade önskat noggrannare beskrivningar i flera artiklar hur aktiviteterna utfördes steg för steg, men i allmänhet beskrevs själva aktiviteterna ganska svagt, fastän de enskilda aktiviteterna nämnades. Fastän jag fått resultat för alla forskningsfrågor, anser jag att de

inte är sådana resultat jag hade förväntat mig. Jag hade hoppats på ännu mer konkreta idéer som jag hade kunnat ge åt Folkhälsan. Dock är syftet med arbetet att också ge en bättre förståelse för själva verksamheten och vad forskning visar för resultat av den. Det anser jag att lyckades.

För fortsatt forskning föreslår jag till exempel examensarbete i form av en intervjustudie eller en studie där Folkhälsans generationsöverskridande verksamhet observeras flera gånger.

6.2 Metoddiskussion

Systematisk litteraturstudie ansågs lämpa sig bäst för att få svar på frågeställningarna i detta arbete och valdes därför som metod. En systematisk litteraturstudie ger en bra överblick över vad aktuell forskning säger om generationsöverskridande verksamhet. Jag har följt checklistor utformade av Forsberg & Wengström (2013) för kvalitetsgranskning av de inkluderade forskningsartiklarna. Checklistorna modifierade jag därefter för att kunna presentera kvaliteten av artiklarna med poängantal.

Överlag gav sökning i de fyra olika databaserna samt den manuella sökningen överraskande lite resultat. Antalet forskningar som sökningen gav kunde vara hög, men relevanta forskningar var en betydligt mindre andel. Ämnet generationsöverskridande verksamhet verkar vara ett rätt så forskat ämne runt om i världen, dominerat av USA, medan det i Finland inte gjorts forskningar om det. Åtminstone gav inte databassökningen en enda finsk, eller ens nordisk, forskning i ämnet. När databassökningen utfördes, var den ursprungliga tanken att hitta forskningar om generationsöverskridande verksamhet som främst tangerar deltagarnas fysiska funktionsförmåga och inverkan på den. Det visade sig dock att de flesta forskningar tangerar mera den psykiska och sociala sidan av funktionsförmågan, både gällande barn och seniorer. Inga forskningar hittades som direkt fokuserade på fysiska faktorer. Detta ändrade en aning på frågeställningarna och syftet med arbetet. Forskarna i de olika artiklarna hänvisade faktiskt till varandra i sina studier, därmed verkar det ändå som att jag fått tag på en del riktigt bra forskningar, eftersom de som forskar inom samma ämne, hänvisar till varandras studier.

De flesta artiklarna är av kvalitativ design, vilket utgör en brist i detta arbete. Artiklarna är av hög kvalitet utifrån checklistorna, men enligt Forsberg & Wengström (2013) är kvalitativa och icke-experimentella studier av låg kvalitet. RCT-studier är av högsta kvalitet, men ingen sådan studie hittades som skulle ha varit relevant för detta arbete. Därmed kan de inkluderade studiernas trovärdighet och generaliserbarhet ifrågasättas och diskuteras.

En annan faktor som påverkar resultatens generaliserbarhet i denna studie, är att deltagarantalet i de flesta forskningar var ganska låg. Detta försämrar generaliserbarheten märkbart.

De använda sökorden gav vissa resultat, medan sökning med annorlunda sökord kunde eventuellt ha resulterat i artiklar relevanta för arbetet. Detta anses också som en brist i arbetet. Därtill inkluderades endast artiklar som var fritt tillgängliga, vilket kan ha medfört ett bortfall av relevanta artiklar. Därför skall detta arbete granskas kritiskt och i eventuella liknande studier i framtiden, vore det bra att överväga inkluderandet av artiklar tillgängliga på annat sätt.

Forskningsartiklarna var mångfasetterade och tog fasta på flera olika saker och gav därmed en utmaning i att sammanfatta dem kort. Jag önskade dock ge en så klar bild som möjligt av forskningarna, därför blev sammanfattningarna en aning långa.

7 AVSLUTNING

Processen med detta arbete har varit lång, men givande. Det har funnits stunder som kännts svåra och oöverkomliga, men sist och slutligen är jag rätt så nöjd med arbetet. Formen och utseendet på arbetet ändrade flera gånger innan den fick sitt slutliga, nuvarande innehåll. Som sagt var tanken med arbetet lite annorlunda till en början, att den skulle tangera mer fysiska aspekter. Materialinsamlingen gav dock inte möjlighet att genomföra den ursprungliga planen. Det jag åstadkommit och som arbetet presenterar, är ändå ett fysioterapeutiskt, hälsofrämjande perspektiv på ämnet generationsöverskridande verksamhet.

KÄLLOR

Camp, Cameron J; Lee, Michelle M. 2011, Montessori-based activities as a trans-generational interface for persons with dementia and preschool children, *J Inter gener Relatsh*, nr. 9, s. 366-373

Dunham, Charlotte Chorn & Casadonte, Dominick. 2009, Children's attitudes and classroom interaction in an intergenerational education program, *Educational Gerontology*, nr. 35, s. 453-464. **(Artikel 11)**

Eloranta, Tuija & Punkanen, Tiina. 2008, *Vireään vanhuuteen*, Kustannusosakeyhtiö Tammi, 208 s.

Folkhälsan. 2014. Tillgänglig: <http://www.folkhalsan.fi/startside/Om-oss/Folkhalsanhus/Vandahuset/> Hämtad: 23.1.2015

Forsberg, Christina & Wengström, Yvonne. 2013, *Att göra systematiska litteraturstudier*, 3. uppl., Stockholm: Natur & Kultur, 219 s.

Generations united. Tillgänglig: <http://www.gu.org/LinkClick.aspx?fileticket=71wHEwUd0KA%3d&tabid=157&mid=606> Hämtad 13.4.2015

Gigliotti, Christina; Morris, Matt; Smock, Sara; Jarrot, Shannon E. & Graham, Bonnie. 2005, An intergenerational summer program involving persons with dementia and preschool children, *Educational Gerontology*, nr. 31, s. 425-441. **(Artikel 7)**

Grindberg, Tora & Jagtöien, Greta Langlo. 2000, *Barn i rörelse*, Universitetsforlaget, 147 s.

Hernandez, Carmen Requena & Gonzalez, Marta Zubiaur. 2008, Effects of Intergenerational Interaction on Aging, *Educational Gerontology*, nr. 34:4, s. 292-305. **(Artikel 10)**

Holmes, Christine L. 2009, An Intergenerational Program with Benefits, *Early Childhood Educ J*, nr. 37, s. 113-119. Tillgänglig: Springer Science + Business Media
(Artikel 4)

Institutet för hälsa och välfärd. 2014. Tillgänglig: <http://www.thl.fi/fi/web/handbok-for-handikappservice/vammaispalvelujen-kasikirja/pa-sven-ska/startsidan/serviceplanering/bedomning-av-funktionsformagan> Hämtad 3.2.2015

Jarrot, Shannon E. & Bruno, Kelly. 2003, Intergenerational activities involving persons with dementia: An observational assessment, *American Journal of Alzheimer's Disease and Other Dementias*, vol. 18, nr. 1

Jarrot, Shannon E. & Bruno, Kelly. 2007, Shared Site Intergenerational Programs: A Case Study, *Journal of Applied Gerontology*, vol. 26, nr. 3. **(Artikel 3)**

Kaplan, Matthew & Larkin, Elisabeth. 2004, Launching Intergenerational Programs in Early Childhood Settings: A Comparison of Explicit Intervention with an Emergent Approach, *Early Childhood Education Journal*, vol. 31, nr. 3. Tillgänglig: Human Science Press Inc. **(Artikel 2)**

Lee, Michelle M.; Camp, Cameron J & Malone, Megan L. 2007, Effects of intergenerational Montessori-based activities programming on engagement of nursing home residents with dementia, *Clinical Interventions in Aging*, vol. 2 (3), s. 477-483. Tillgänglig: Dove Medical Press Limited **(Artikel 1)**

Morita, Kumiko & Kobayashi, Minako. 2013, Interactive programs with preschool children bring smiles and conversation to older adults: time-sampling study, *BMC Geriatrics*, vol. 13, nr. 111. Tillgänglig: BioMed Central Ltd. **(Artikel 5)**

Nordlund, Anders; Rolander, Ingemar; Larsson, Leif. 1997, *Lek idrott hälsa- Rörelse och idrott för barn*, 2. uppl., Stockholm: Liber AB, 220 s.

Park, A-La. 2015, The Effects of Intergenerational Programmes on Children and Young People, *International Journal of School and Cognitive Psychology*, vol. 2, nr. 1. **(Artikel 12)**

Rosebrook, Vicki. Intergenerational connections enhance the personal/social development of young children, *International Journal of early childhood*, nr. 34 (2). Tillgänglig: Springer Link. **(Artikel 9)**

Salari, Sonia Miner. 2002, Intergenerational partnerships in adult day centers: Importance of age-appropriate environments and behaviors, *The Gerontologist*, vol. 42, nr. 3, s. 321-333 **(Artikel 8)**

Scriven, Angela 2013. *Ewles & Simnett Hälsoarbete*, 3. uppl., Lund: Studentlitteratur AB, 439 s.

Sharma, Ajay & Cockerill, Helen. 2008, *From birth to five years, children's developmental progress*, 3. uppl., Abingdon: Routledge, 103 s.

Skropeta; Margaret C.; Colvin, Alf & Sladen, Shannon. 2014, An evaluative study of the benefits of participating in intergenerational playgroups in aged care for older people, *BMC Geriatrics*, vol. 14, nr. 109. Tillgänglig: BioMed Central Ltd. **(Artikel 6)**

Sulkava, Raimo; Eloniemi, Ulla; Erkinjuntti, Timo & Hervonen, Antti, *Dementia, opas omaisille ja sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle*, 2. uppl., Kirjayhtymä Helsinki, 185 s.

Suomenmuistiasiantuntijat.fi(GDS)Tillgänglig: <http://www.muistiasiantuntijat.fi/media-files/testit/Geriatriinen%20depressioasteikko%20GDS.pdf> Hämtad 17.3.2015

Suomenmuistiasiantuntijat.fi

(MMSE)

Tillgänglig:

<http://www.muistiasiantuntijat.fi/media-files/testit/MMSE%20p%20svenska.pdf>

Hämtad 17.3.2015

Taukobong, Nomathemba Patricia; Myezwa, Helen; Pengpid, Supa; Van Geertruyden, Jean-Pierre. 2013, The degree to which physiotherapy literature includes physical activity as a component of health promotion in practice and entry level education: a scoping systematic review, *Physiotherapy Theory and Practice*, nr. 30, s. 12-19

Tuomi, Johanna. 2009, *Moto-taituriksi, Vinkkejä ja virikkeitä 4-12- vuotiaiden lasten motoristen taitojen harjoitteluun perhelikunnassa*, Tillgänglig: http://www.mielenterveysseura.fi/sites/default/files/materials_files/moto_taituri_opas.pdf Hämtad 10.2.2015

Winroth, Jan & Rydqvist, Lars-Göran. 2008, *Hälsa & Hälsopromotion – Med fokus på individ-, grupp- och organisationsnivå*, 1. uppl., SISU Idrottsböcker och författarna, 288 s.

Woxnerud, Katarina & Ketola, Jari. *60+ motionera som senior*, SISU Idrottsböcker och Korpen, 96 s.

BILAGOR

Bilaga 1. Checklistor för kvalitetgranskning utgående från Forsberg & Wengström (2013)

Bilaga 2. Resultat av kvalitetsgranskning

Bilaga 3. Presentation av de kvalitetsgranskade artiklarna

Bilaga 1. Checklistor för kvalitetsgranskning utgående från Forsberg & Wengström (2013)

Modifierad checklista för kvalitativa artiklar

A. Studiens upplägg

1. Kommer syftet med studien fram? *Ja/Nej*
2. Säg det vilken kvalitativ metod som använts? *Ja/Nej*
3. Är designen relevant för att besvara studiens frågeställningar? *Ja/Nej*

B. Undersökningsgruppen

1. Är urvalskriterier för undersökningsgruppen tydligt beskrivna (inklusions- och exklusionskriterier ska vara beskrivna)? *Ja/Nej*
2. Nämnas det var undersökningen genomfördes? *Ja/Nej*
3. Urval - finns det beskrivet var, när och hur undersökningsgruppen kontaktades? *Ja/Nej*
4. Nämnas urvalsmetoden? *Ja/Nej*
5. Beskrivs undersökningsgruppen (ålder, kön, socialt status, annan relevant demografisk bakgrund)? *Ja/Nej*
6. Är undersökningsgruppen lämplig? *Ja/Nej*

C. Metod för datainsamling

1. Är fältarbetet tydligt beskrivet (var, av vem och i vilket sammanhang skedde datainsamling)? *Ja/Nej*
2. Beskrivs metoderna för datainsamling tydligt (vilken typ av frågor användes etc.)? *Ja/Nej*
3. Anges datainsamlingsmetod? *Ja/Nej*
4. Är data systematiskt samlade? *Ja/Nej*

D. Dataanalys

1. Är begrepp, tema och kategorier tolkade? *Ja/Nej*
2. Finns det episodiskt presenterade citat? *Ja/Nej*
3. Är de individuella svaren kategoriserade och bredden på kategorierna beskrivna? *Ja/Nej*
4. Är svaren kodade? *Ja/Nej*
5. Är analys och tolkning av resultaten diskuterade? *Ja/Nej*
6. Är resultaten trovärdiga (källor bör anges)? *Ja/Nej*
7. Är resultaten pålitliga (undersökningens och forskarens trovärdighet)? *Ja/Nej*
8. Finns stabilitet och överensstämmelse (är fenomenet konsekvent beskrivet)? *Ja/Nej*
9. Är resultaten återförda och diskuterade med undersökningsgruppen? *Ja/Nej*
10. Är de teorier och tolkningar som presenteras baserade på insamlade data (finns citat av originaldata, summering av data medtagna som bevis för gjorda tolkningar)? *Ja/Nej*

E. Utvärdering

1. Kan resultaten återkopplas till den ursprungliga forskningsfrågan? *Ja/Nej*
2. Stöder insamlade data forskarens resultat? *Ja/Nej*
3. Har resultaten klinisk relevans? *Ja/Nej*
4. Diskuteras metodologiska brister och risk för bias? *Ja/Nej*
5. Är risken för bias utesluten? *Ja/Nej*
6. Drar författaren slutsatser? *Ja/Nej*
7. Håller du med om slutsatserna? *Ja/Nej*
8. Ska artikeln inkluderas? *Ja/Nej*

Sammanlagda poäng /31p

Modifierad checklista för systematiska litteraturstudier

A. Studieupplägg

1. Nämns syftet med studien? *Ja/Nej*

B. Litteraturval

1. Nämns det i vilka databaser sökningen har gjorts? *Ja/Nej*
2. Anges sökorden? *Ja/Nej*
3. Har författaren gjort en heltäckande litteratursökning? *Ja/Nej*
4. Har författaren sökt efter icke publicerade forskningsresultat? *Ja/Nej*
5. Nämns inklusionskriterierna? *Ja/Nej*
6. Anges det några begränsningar? *Ja/Nej*
7. Är inkluderade studier kvalitetsbedömda? *Ja/Nej*

C. Resultat

1. Anges antalet artiklar som togs med? *Ja/Nej*
2. Nämns det hur många artiklar som inte togs med? *Ja/Nej*
3. Anges motivering för uteslutning av artiklar? *Ja/Nej*
4. Nämns huvudresultaten? *Ja/Nej*
5. Gjordes en metaanalys? *Ja/Nej*
6. Drar författaren slutsatser? *Ja/Nej*
7. Instämmer du? *Ja/Nej*

D. Värdering

1. Kan resultaten ha klinisk betydelse? *Ja/Nej*
2. Ska denna systematiska litteraturstudie inkluderas? *Ja/Nej*

Sammanlagda poäng /17p

Modifierad checklista för kvantitativa artiklar/kvasi-experimentella artiklar

A. Studieupplägg

1. Nämns syftet med studien? *Ja/Nej*
2. Är frågeställningarna tydligt beskrivna? *Ja/Nej*
3. Är designen lämplig utifrån syftet? *Ja/Nej*

B. Undersökningsgruppen

1. Nämns inklusionskriterierna? *Ja/Nej*
2. Nämns exklusionskriterierna? *Ja/Nej*
3. Nämns urvalsmetoden? *Ja/Nej*
4. Är undersökningsgruppen representativ? *Ja/Nej*
5. Nämns det var undersökningen genomfördes? *Ja/Nej*
6. Nämns antalet deltagare som inkluderades i undersökningen? *Ja/Nej*

C. Mätmetoder

1. Nämns det vilka mätmetoder som användes? *Ja/Nej*
2. Var reliabiliteten beräknad? *Ja/Nej*
3. Var validiteten diskuterad? *Ja/Nej*

D. Analys

1. Var demografiska data liknande i jämförelsegrupperna? *Ja/Nej*
2. Nämns det hur stort bortfallet var? *Ja/Nej*
3. Fanns en bortfallsanalys? *Ja/Nej*
4. Var den statistiska analysen lämplig? *Ja/Nej*
5. Nämns huvudresultaten? *Ja/Nej*
6. Erhölls signifikanta skillnader? *Ja/Nej*
7. Drar författaren slutsatser? *Ja/Nej*
8. Instämmer du? *Ja/Nej*

E. Värdering

1. Kan resultaten generaliseras till annan population? *Ja/Nej*
2. Kan resultaten ha klinisk betydelse? *Ja/Nej*
3. Ska denna artikel inkluderas i studien? *Ja/Nej*

Sammanlagda poäng /23p

Bilaga 2. Resultat av kvalitetsgranskning

De kvalitativa artiklarna, granskade med modifierad checklista för kvalitativa forskningar.

Artikel 1. Lee & al. 2007: Effects of intergenerational Montessori-based activities programming on engagement of nursing home residents with dementia

Kategori	Fråga	Svar: Ja/Nej	Poäng
A	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
B.	1.	Nej	0
	2.	Ja	1
	3.	Nej	0
	4.	Nej	0
	5.	Ja	1
	6.	Ja	1
C.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
D.	1.	Ja	1
	2.	Nej	0
	3.	Nej	0
	4.	Ja	1
	5.	Ja	1
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
	9.	Nej	0
	10.	Ja	1

E.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
	5.	Nej	0
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
			Sammanlagt 24/31p
			= Hög kvalitet

Artikel 2. Kaplan, Matthew & Larkin, Elisabeth 2004: Launching Intergenerational Programs in Early Childhood Settings: A Comparison of Explicit Intervention with an Emergent Approach

Kategori	Fråga	Svar: Ja/Nej	Poäng
A.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
B.	1.	Nej	0
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
	5.	Ja/Nej	0,5
	6.	Ja	1
C.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
D.	1.	Nej	0

	2.	Ja	1
	3.	Nej	0
	4.	Nej	0
	5.	Ja	1
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
	9.	Nej	0
	10.	Ja	1
E.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
	5.	Nej	0
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
			Sammanlagt 24,5/31p
			= Hög kvalitet

Artikel 3. Jarrott & Bruno, 2007: Shared Site Intergenerational Programs: A Case Study

Kategori	Fråga	Svar: Ja/Nej	Poäng
A.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
B.	1.	Nej	0
	2.	Ja	1
	3.	Nej	0
	4.	Nej	0

	5.	Ja	1
	6.	Ja	1
C.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Nej	0
D.	1.	Ja	1
	2.	Nej	0
	3.	Ja	1
	4.	Nej	0
	5.	Ja	1
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
	9.	Ja	1
	10.	Ja	1
E.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
	5.	Nej	0
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
			Sammanlagt 24/31p
			= Hög kvalitet

Artikel 4. Holmes, 2009: An Intergenerational Program with Benefits

Kategori	Fråga	Svar: Ja/Nej	Poäng
A.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
B.	1.	Nej	0
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Nej	0
	5.	Nej	0
	6.	Ja	1
C.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
D.	1.	Nej	0
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
	5.	Ja	1
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
	9.	Ja	1
	10.	Ja	1
E.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Nej	0
	5.	Nej	0

	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
			Sammanlagt 25/31p
			= Hög kvalitet

Artikel 5. Morita, Kumiko & Kobayashi, Minako. 2013: Interactive programs with preschool children bring smiles and conversation to older adults: time-sampling study

Kategori	Fråga	Svar: Ja/Nej	Poäng
A.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
B.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Nej	0
	5.	Ja/Nej	0,5
	6.	Ja	1
C.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
D.	1.	Ja	1
	2.	Nej	0
	3.	Nej	0
	4.	Ja	1
	5.	Ja	1
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1

	9.	Nej	0
	10.	Ja	1
E.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
	5.	Nej	0
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
			Sammanlagt 25,5/31p
			= Hög kvalitet

Artikel 6. Skropeta, Margaret; Colvin, Alf & Slade, Shannon 2014: An evaluative study of the benefits of participating in intergenerational playgroups in aged care for older people

Kategori	Fråga	Svar: Ja/Nej	Poäng
A.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
B.	1.	Nej	0
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Nej	0
	5.	Ja/Nej	0,5
	6.	Ja	1
C.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1

D.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
	5.	Ja	1
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
	9.	Nej	0
	10.	Ja	1
E.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
	5.	Nej	0
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
			Sammanlagt 26,5/31p
			= Hög kvalitet

Artikel 7. Gigliotti, Christina; Morris, Matt; Smock, Sara; Jarrot, Shannon E. & Gramahn, Bonnie 2005: An intergenerational summer program involving persons with dementia and preschool children

Kategori	Fråga	Svar: Ja/Nej	Poäng
A.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
B.	1.	Nej	0
	2.	Ja	1

	3.	Nej	0
	4.	Ja	1
	5.	Nej	0
	6.	Ja	1
C.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
D.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Nej	0
	4.	Nej	0
	5.	Ja	1
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
	9.	Nej	0
	10.	Ja	1
E.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
	5.	Nej	0
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
			Sammanlagt 24/31p
			= Hög kvalitet

Artikel 8. Salari, Sonia Miner 2002: Intergenerational Partnerships in Adult Day Centers: Importance of Age-Appropriate Environments and Behaviors

Kategori	Fråga	Svar: Ja/Nej	Poäng
A.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
B.	1.	Nej	0
	2.	Ja	1
	3.	Nej	0
	4.	Nej	0
	5.	Nej	0
	6.	Ja	1
C.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
D.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Nej	0
	5.	Ja	1
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
	9.	Nej	0
	10.	Ja	1
E.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Nej	0
	5.	Nej	0

	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
			Sammanlagt 23/31p
			= Hög kvalitet

De kvantitativa artiklarna, kvalitetsgranskade med modifierad checklista för kvantitativa artiklar/ kvasi-experimentella artiklar

Artikel 9. Rosebrook, Vicki 2002: Intergenerational connections enhance the personal/social development of young children

Kategori	Fråga	Svar: Ja/Nej	Poäng
A.	1.	Ja	1
	2.	Nej	0
	3.	Ja	1
B.	1.	Nej	0
	2.	Nej	0
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
	5.	Ja	1
	6.	Ja	1
C.	1.	Ja	1
	2.	Nej	0
	3.	Nej	0
D.	1.	Ja	1
	2.	Nej	0
	3.	Nej	0

	4.	Ja	1
	5.	Ja	1
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
E.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
			Sammanlagt 16/23p
			= Hög kvalitet

Artikel 10. Hernandez, Carmen Requena & Gonzalez, Marta Zubiaur 2008: Effects of Intergenerational Interaction on Aging

Kategori	Fråga	Svar: Ja/Nej	Poäng
A.	1.	Ja	1
	2.	Nej	0
	3.	Ja	1
B.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Nej	0
	4.	Ja	1
	5.	Nej	0
	6.	Ja	1
C.	1.	Ja	1
	2.	Nej	0
	3.	Ja	1

D.	1.	Ja	1
	2.	Nej	0
	3.	Nej	0
	4.	Ja	1
	5.	Ja	1
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
E.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
			Sammanlagt 17/23p
			= Hög kvalitet

Artikel 11. Dunham, Charlotte Chorn & Casadonte, Dominick 2009: Children's attitudes and classroom interaction in an intergenerational education program.

Kategori	Fråga	Svar: Ja/Nej	Poäng
A.	1.	Ja	1
	2.	Nej	0
	3.	Ja	1
B.	1.	Nej	0
	2.	Nej	0
	3.	Nej	0
	4.	Ja	1
	5.	Ja	1
	6.	Ja	1

C.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Nej	0
D.	1.	Nej	0
	2.	Nej	0
	3.	Nej	0
	4.	Ja	1
	5.	Ja	1
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
	8.	Ja	1
E.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
			Sammanlagt 15/23p
			= Medelhög kvalitet

Litteraturstudier, granskade med modifierad checklista för systematiska litteraturstudier.

Artikel 12. Park, A-La 2015: The Effects of Intergenerational Programmes on Children and Young People

Kategori	Fråga	Svar: Ja/Nej	Poäng
A.	1.	Ja	1
B.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Nej	0
	5.	Ja	1
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
C.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
	3.	Ja	1
	4.	Ja	1
	5.	Nej	0
	6.	Ja	1
	7.	Ja	1
D.	1.	Ja	1
	2.	Ja	1
			Sammanlagt 15/17p
			= Hög kvalitet

Bilaga 3. Presentation av de kvalitetsgranskade artiklarna

Artikel	1. <i>Effects of intergenerational Montessori-based activities programming on engagement of nursing home residents with dementia</i>
Författare, årtal	Lee, Michelle M.; Camp, Cameron J. & Malone, Megan L. 2007
Design	Observationsstudie
Syfte	Att undersöka effekterna av Montessori-baserade aktiviteter i generationsöverskridande program genom att observera seniorers engagemang.
Urval/deltagare	14 stycken seniorer med demens. 15 stycken barn i åldern 2,5-5.
Metod	<p>Observationer gjordes för både de vanliga aktiviteterna och generationsöverskridande aktiviteterna. För varje senior räknades ett medeltal för all noterad observation, både före, under och efter de två olika aktiviteterna. Seniorerna delades in i två grupper. Grupp 1 deltog i 6 månaders tid i de vanliga aktiviteterna som hölls på vårdhemmet. Därefter följde 6 månader av generationsöverskridande, Montessori-baserade, aktiviteter. Grupp 2 deltog i aktiviteterna i motsatt ordning.</p> <p>Senior-barn paren jobbade tillsammans med 3 olika Montessori-baserade uppgifter. Pararbetet varade 20 minuter. Vårdhemmets vanliga program bestod av individuella och gruppaktiviteter så som motion, diskussionsgrupper, sång, arbete i trädgården och tidvis religiösa program.</p>
Resultat	Forskarna märkte högre nivå av positivt engagemang och lägre nivå av negativt under de generationsöverskridande aktiviteterna, än i vårdhemmets vanliga program. Det bevisades att dementa personer framgångsrikt kan delta i generationsöverskridande verksamhet. Montessori-baserade uppgifterna fungerade bra mellan. Tilvägagångssättet möjliggjorde det för de långtidsboende att framgångsrikt engagera sig i pararbete med dagisbarn. Även de äldre med svårare kognitiva funktionsnedsättningar.
Kvalitet	1 = Hög kvalitet

Artikel	<i>2. Launching Intergenerational Programs in Early Childhood Settings: A Comparison of Explicit Intervention with an Emergent Approach</i>
Författare, årtal	Kaplan, Matthew & Larkin, Elisabeth. 2004
Design	Jämförande studie med observation, semistrukturerade intervjuer, frågeformulär samt skrivna dokument.
Syfte	Att beskriva och jämföra två olika implementeringsstrategier för generationsöverskridande program.
Urval/deltagare	Center A: 28 lärare, 147 barn och 10 seniorer. Center B: 10 lärare, 56 barn och 3 seniorer. Sammanlagt: 38 lärare, 203 barn och 13 seniorer.
Metod	Semistrukturerade intervjuer gjordes med båda centrens ledare, de ledande lärarna samt en förälder från båda centren som var mest aktiva i programmet. De skulle svara på hur de själva deltagit i programmet och personliga perspektiv på programmets utvecklande i de båda centren. Observationer utfördes två gånger under morgonaktiviteterna, som varade 45-60 minuter. Vid observationerna togs det fasta på kvaliteten av generationsöverskridande tillfällen, och bestod av interaktionernas innehåll, vem närmade sig vem, kroppsspråk samt dialoger. Tio av personalen fyllde i ett frågeformulär som skulle ge information om frekvensen, durationen och andra aspekter på seniorernas besök i klassrummen. Dokument så som centrens nyhetsbrev, protokoll från möten samt material för marknadsföring av centren samlades och analyserades.
Resultat	Center A planerade programmet noggrant, medan Center B let programmet utvecklas mer naturligt, utan desto mer planering. Center A:s seniorer fungerade mera som assistenter för läraren, medan Center B:s seniorer deltog i det barnen gjorde och var mera "på samma nivå" med barnen. Båda modellerna var effektiva för att integrera generationerna. Modellerna blev väldigt lika över tid: när seniorerna i den mera planerade modellen lärde känna barnen och personalen, blev de intuitivare och en mer övervakande roll övergick till en mer handledande roll. På samma sätt gick det i Center B med den mindre planerade modellen: när seniorerna blev bekanta med läroplanen, kunde de ta en mer övervakande roll där de ledde aktiviteterna.
Kvalitet	1 = Hög kvalitet

Artikel	<i>3. Shared Site Intergenerational Programs: A Case Study</i>
Författare, årtal	Jarrot, Shannon E. & Bruno, Kelly. 2007
Design	Frågeformulär, intervjuer och observation. I denna artikel tolkas resultaten från frågeformulär och intervjuer. Observationerna

	analyseras i en skild artikel "Intergenerational activities involving persons with dementia: An observational assessment".
Syfte	Att beskriva en effektiv SSIP (Shared site intergenerational program), som inkluderar dementa personer, från familjemedlemmarnas och seniorernas synvinkel. Barnen som deltog representerande inte deltagare i själva studien. ONEGeneration önskade få reda på kundernas (seniorerna) och deras familjemedlemmars uppfattning om generationsöverskridande kontakt, för fortsatt förbättring av servicen. Forskarna skulle sedan sammanfatta fördelarna och utmaningarna med vårdhemmet, för att andra kan i framtiden överväga potentialen i SSIPs.
Urval/deltagare	50 familjemedlemmar, 24 föräldrar, 39 seniorer.
Metod	Frågeformulär och intervjuer med seniorerna, familjemedlemmarna och föräldrarna. Frågeformuläret innehöll 21 punkter med både öppna och slutna frågor. Intervjuerna för seniorerna började med en öppen förfrågan för att få spontana svar på fem frågor. Intervjuerna räckte 10-15 minuter.
Resultat	<u>Utmaningar med programmet:</u> Ett fåtal familjemedlemmar rapporterade oro, som gällde oljud, oöverenskommelse mellan senior och barn samt att seniorernas kunskaper inte användes. Några föräldrar svarade att de generationsöverskridande aktiviteterna hade orsakat problem för deras barn, som handlade om att barnet inte velat delta i aktiviteterna eller att barnet inte velat sluta leka för att delta i aktiviteterna. Seniorerna rapporterade också saker de ogillade med programmet. Detta gällde oljud, oväsen samt barnens oartighet. <u>Fördelar med programmet:</u> Största delen av familjemedlemmarna svarade att seniorernas sociala interaktionen var positiv, känsloläget hade förbättrats, vilket visade sig i att senioren var gladare eller mer avslappnad de dagar som de umgicks med barnen. En del tyckte också att seniorernas självförtroende hade ökat. 95% av föräldrarna sade att barnen interaktion med de äldre gav positiva intryck, så som också den individuella uppmärksamheten barnen fick av de äldre. Av de seniorer som intervjuades, sade 97% att de hade nytta av programmet ur följande aspekter: förbättrat känsloläge, interaktion och vårdande av barnen, se på barnen och barnens vänlighet. De flesta seniorer svarade att de kände sig glada, intresserade, älskade, behövda och yngre när de umgicks med barnen.
Kvalitet	1 = Hög kvalitet

Artikel	4. <i>An Intergenerational Program with Benefits</i>
Författare, årtal	Holmes, Christine L. 2009
Design	Kvalitativ studie; intervjuer och frågeformulär

Syfte	Att utforma, implementera och evaluera ett generationsöverskridande program designat för barn i 3-5 års ålder i barnomsorgsprogrammet samt seniorerna som bor på vårdhemmet. Och få svar på hur barn ser på äldre. Hur kan ett program utformat för barn främja positiv och realistisk uppfattning samt attityder om åldrande och de äldre och därtill ge en uppskattning för diversiteten bland personer i olika skeden av livet?
Urval/deltagare	38 st. dagisbarn från barnomsorgsprogrammet tillsammans med 3 medlemmar från barnomsorgen och 3 medlemmar från vårdhemmet.
Metod	Ett simpelt frågeformulär, som delades ut till barnens familjer vid planeringsskede. Individuella, strukturerade intervjuer med barnen. Frivilliga seniorer umgicks med barnen i kalsrummen på olika sätt. Besöket varade oftast i ca en timme. Seniorerna och lärarna träffades innan besöken, för att planera passliga aktiviteter med tanke på barnens utveckling. Exempel på aktiviteter: seniorer läste för barnen, berättade och diskuterade historier, seniorerna demonstrerade bakning vid barnens lekhörna, att sy på säckväv med stora plastnålar och en del seniorer njöt av att vistas utomhus och se på barnen när de lekte. Det ordnades också program i små och stora grupper. I de mindre grupperna var det 4-5 seniorer som deltog, samt 10 barn i grupper på 3-4 stycken. Programmet började med sång och rörelseaktiviteter. En senior arbetade sedan tillsammans med en barngrupp. Programmet varade alltid ca en timme. Programmet i större grupper ordnades månatligen. Barn, seniorer, lärare och annan personal samlades för att sjunga, röra på sig, berätta historier mm. tillsammans.
Resultat	Barnens svar påvisade att deras kunskap om äldre var bredare och deras uppfattning om äldre var mångsidigare än tidigare. Barnen såg äldre i mänskliga roller och de fick kunskap om att åldras. Barnens svar på ”vad gör åldringar” var efter programmet betydligt positivare än före. De äldre tyckte att de hade fått delta och medverka i barnens utveckling och uppväxt och själva programmet. De äldre var mentalt stimulerade och njöt av den fysiska rekreationen som programmet gav. De upplevde också emotionellt stöd, godkännande, och vänskap.
Kvalitet	1 = Hög kvalitet

Artikel	<i>5. Interactive programs with preschool children bring smiles and conversation to older adults: time-sampling study</i>
Författare, årtal	Morita, Kumiko & Kobayashi, Minako. 2013
Design	En strukturerad observationsstudie

Syfte	Att jämföra förändringar i visuell uppmärksamhet, ansiktsuttryck, beteende/deltagande och generationsöverskridande konversation hos äldre, medfört av ett uppträdande-baserat generationsöverskridande program och ett social-orienterat generationsöverskridande program, för att fastställa en önskvärd växelverkan för åldringar.
Urval/deltagare	25 seniorer i åldern 71-101 samt 40 dagisbarn i åldern 5-6 (i två grupper á 20 barn), i ett åldringshem i Tokyo.
Metod	Seniorerna blev indelade i två grupper baserat på deras sätt att växelverka: uppträdande-baserade gruppen (barnen sjunger och dansar) och social-orienterade gruppen (seniorerna och barnen leker och spelar tillsammans). Observationen gjordes under 5 minuters tid, med videoinspelning.
Resultat	Konstruktivt beteende och generationsöverskridande konversation förekom märkbart mera i den socialt orienterade programgruppen. Visuell uppmärksamhet generationerna emellan var signifikant högre i den uppträdande-baserade gruppen. De generationsöverskridande programmen fick seniorerna att le mera och de ledde till mera konversation. Det socialt orienterade programmet gav seniorerna möjligheten att spela flera olika roller än i det uppträdande-baserade programmet.
Kvalitet	1 = Hög kvalitet

Artikel	<i>6. An evaluative study of the benefits of participating in intergenerational playgroups in aged care for older people</i>
Författare, årtal	Skropeta, Margaret; Colvin, Alf & Sladen, Shannon. 2014
Design	Mixed methods, kvalitativ och kvantitativ design.
Syfte	Syftet var att undersöka fördelarna med att delta i generationsöverskridande lekgrupper i åldringsvård.
Urval/deltagare	Flera generationer: barnvårdare/föräldrar, mor- och farföräldrar, barnsköterskor och barn i åldern 0-4. Också åldringar med demens deltog.
Metod	Metodtrianglering för att få bättre förståelse för generationsöverskridande lekgrupper, som erbjöds i åldringsvård. Semi-strukturerade intervjuer med seniorerna som bodde på vårdhemmet, samt med barnvårdarna.

Resultat	Programmet var ett lyckat innovativt program där seniorer fick umgås med personer från olika generationer. Det resulterade i meningsfullt engagemang för alla deltagare. Personerna utvecklade en känsla av samhörighet och vänskap i en säker miljö. Resultaten påvisade en negativ aspekt i undersökning. Det negativa som kom fram var tröttheten som de äldre upplevde när de umgicks med barnen, vilket kunde bero på de äldres höga ålder.
Kvalitet	1 = Hög kvalitet

Artikel	<i>7. An intergenerational summer program involving persons with dementia and preschool children</i>
Författare, årtal	Gigliotti, Christina; Morris, Matt; Smock, Sara; Jarrot, Shannon E. & Graham, Bonnie. 2005
Design	Kvalitativ studie med intervjuer och evalueringsformulär
Syfte	Projektet var att planera, implementera och evaluera ett generationsöverskridande sommarprogram på ett SSIP. Syftet med studien var att föräldrar, administratörer samt SSIP:ens personal skulle ge en inblick i hur sommarprogrammet organiserades, implementerades och avgöra dess hållbarhet. Meningen var att ge förslag för följande sommars program. Studien vill presentera ett alternativ för evidensbaserad teori att implementera ett program designat för att stöda samhällets målsättningar för generationsöverskridande program och därtill ordna meningsfulla aktiviteter för vuxna och barn.
Urval/deltagare	Antalet seniorer som deltog varierade från 1-14. Barnens ålder varierade från 2-10 år. Deltagarantalet varierade från 0-10, i medeltal 3-5. Också föräldrar deltog i programmet och hade olika roller under programmet. De som evaluerade programmet var fyra administratörer (två från barnvården samt två från åldringsvården) och därtill 10 föräldrar som deltog i programmet.
Metod	SSIP:en stöder interaktion generationerna emellan under normala skolåret, men inte under sommaren. De generationsöverskridande aktiviteterna planerades för att stöda biopsykosocialt välmående för båda grupperna. Programmet genomfördes fyra dagar i veckan under tio veckor, med några mellanveckor. Barnen deltog i sommarprogrammet olika dagar i veckan, beroende på ålder. Barn och seniorer blev indelade i par, för att komplettera varandras förmågor. Aktiviteterna var bl.a. gårdsarbete, musik, konst och hantverk, läsning och olika spel. Intervjuer genomfördes med personal och administratörer, varje intervju varade 30 minuter – 1 timme, sammanlagt 8 intervjuer. Utvärderingsformulär fylldes i av de som hjälpte till med aktiviteterna. Föräldrarna fyllde i en enkät gällande förväntningar och tillfredsställelser med programmet.

Resultat	5 teman lyftes fram i resultaten: 1. Avsedda mål, 2. fördelar med programmet, 3. kostnader/insatser, 4. utmaningar och 5. framtida mål. Det viktigaste resultatet man önskade få fram, var fördelar och utmaningar, som skulle utveckla programmet för följande sommar. Resultaten visade många fördelar med programmet: det var attraktivt för klienterna (föräldrar, vårdare och familjemedlemmar) vilket leder till hållbarhet för programmet. Fördelar i relationer lyftes också fram: barnen lärde sig empati, godkännande och blev mer toleranta och mindre dömande. Utmaningarna med programmet handlade främst om logistisk och svårigheter med tidtabeller. Andra utmaningar gällde variationen mellan deltagarna och samarbetet. Äldre personer med kognitiva funktionsstörningar gav utmaning och därmed behövdes alltid någon som förstod dem och kunde samarbeta med dem. Likaså behövdes någon som skulle arbeta med föräldrarna och uppmuntra barnen till deltagande.
Kvalitet	1 = Hög kvalitet

Artikel	8. <i>Intergenerational Partnerships in Adult Day Centers: Importance of Age-Appropriate Environments and Behaviors</i>
Författare, årtal	Salari, Sonia Miner 2002
Design	Kvalitativ studie med observation och intervjuer
Syfte	Att undersöka socialt deltagande genom djupgående observation och intervjuer i två seniorcenter, som båda tidvis erbjuder generationsöverskridande verksamhet. Meningen var att få fram eventuellt opassande beteende av personalen gentemot äldre. Detta handlar främst om att personalen behandlar seniorerna som barn.
Urval/deltagare	Båda centren hade 35-40 seniorer som deltog dagligen i aktiviteterna, dvs. sammanlagt 70-80 seniorer. En del av deltagarna i center 1 var diagnostiserade med mild eller måttlig Alzheimer's. Under de generationsöverskridande aktiviteterna var det 3-9 stycken barn i 2-5 års åldern som deltog. I center 2 fanns också några seniorer med mild till måttlig demens.
Metod	Center 1 observerades i 60 timmar, center 2 i 40 timmar. Antalet generationsöverskridande program observerade var 11, respektive 13. Observationerna varade ca 2 timmar i taget, observatörerna gjorde anteckningar, diagram och diskuterade fynd på veckomöten. Anteckningarna innehöll verbal- och nonverbal kommunikation i centren, en karta över miljön i centren, aktiviteter, reaktioner, yttre gårdsmiljön, privata konversationer samt uppfattningar om deltagarnas välmående. Förtom observation, gjordes intervjuer med sammanlagt 14 deltagare, 7 från båda centren. I intervjuerna frågades bl.a. deltagarens åsikt om centret, orsak varför de deltog, hur de hade kommit dit, uppfattning om valfrihet, om de kunde nämna en deltagande vän, personliga intressen. Inga direkta frågor om

	generationsöverskridande verksamhet eller opassande åldersfaktorer, men en del tog upp ämnen själv.
Resultat	Resultaten gav en bred variation av möjligheter att kombinera båda generationerna framgångsrikt, men påvisade också en speciell risk inom detta typs program. Klienternas interaktion led om tal, miljö eller aktiviteter var endast barnorienterade. Center 1 var mer seniorvänlig gällande inredning, personalens kommunikation med seniorerna och aktiviteterna som ordnades (både generationsöverskridande och icke generationsöverskridande). Seniorerna hade mera privata utrymmen och fick själva välja om de deltog i aktiviteterna eller inte. De som intervjuades verkade i stort sett nöjda. I center 2 var det annorlunda. Inredningen var mer vuxen, men dekorationer var barnorienterade. Aktiviteterna var obligatoriska och seniorerna hade inte lika mycket fri vilja. I center 2 ordnades betydligt mera generationsöverskridande verksamhet. Dock var största delen av verksamheten väldigt barnorienterad och opassande för seniorer. Flera intervjuade i center 2 var missnöjda och ointresserade av de barnsliga aktiviteterna som ordnades. Det fanns också seniorer som tyckte om aktiviteterna med barnen och ansåg sig ha nytta och glädje av det. Men det som orsakade mest negativa kommentarer var då personalen betraktade barn och seniorer som jämställda och behandlade seniorerna som om de vore barn.
Kvalitet	1 = Hög kvalitet

Artikel	9. <i>Intergenerational connections enhance the personal/social development of young children</i>
Författare, årtal	Rosebrook, Vicki. 2002, USA
Design	Orsak-verkan, experimentell studie
Syfte	Studien undersökte den personliga/sociala utvecklingen av förskolebarn som deltog i generationsöverskridande verksamhet, i jämförelse med barn som inte deltog i verksamheten.
Urval/deltagare	200 förskolebarn i åldern 3-4.
Metod	Studien genomfördes i två förskolor med generationsöverskridande verksamhet och i två förskolor utan denna verksamhet. Förskolebarnens personliga/sociala färdigheter i de olika förskolorna bedömdes och fastställdes med jämförande analys. Barnen randomiserades i två grupper; den ena gruppen (interventionsgruppen) deltog i generationsöverskridande verksamhet, den andra (kontrollgruppen) deltog inte.
Resultat	Resultaten påvisade att barn som deltog i generationsöverskridande aktiviteter hade signifikant högre poäng i personliga/sociala utvecklingen än barn som inte deltog. Svaren från LAP analyserades statistiskt, vilket gav resultaten.

Kvalitet	1 = Hög kvalitet
----------	------------------

Artikel	10. <i>Effects of Intergenerational Interaction on Aging</i>
Författare, årtal	Hernandez, Carmen Requena & Gonzales Marta Zubiaur. 2008
Design	Kvasi-experimentell studie
Syfte	Syftet var att analysera effekterna av generationsöverskridande program på stereotypiska attityder gentemot äldre och deras välmående.
Urval/deltagare	101 stycken seniorer med mild depression, medelåldern 75 år. Ungdomarna som deltog var 179 stycken, medelåldern 19 år. Studenterna studerade inom sport- och motionsvetenskap.
Metod	Seniorerna delades in i tre grupper. Grupp 1 deltog i motionstimmar ledda av fem studenter. Grupp 2 deltog också i motionstimmar ledda av en utbildad instruktör. Grupp 3 deltog inte i motionstimmar, men deltog i aktiviteter som ordnades av ett lokalt center.
Resultat	Grupp 1 påvisade signifikanta skillnader före och efter motionstimmar. Detta visade sig bl.a. i minskade depressiva symtom. Likaså i grupp 2, men skillnaderna var inte lika stora som i grupp 1. Däremot påvisade grupp 3 också signifikanta skillnader i pre- och post testet som de andra, men resultaten var det motsatta, dvs. en ökning skedde i depressiva symptom. Resultat från frågeformuläret påvisade följande för experimentgrupperna: interaktion med äldre, tenderar förbättra studenternas åsikter om seniorer. Interaktion med äldre, tenderar öka stereotypier hos professionell personer gällande äldre. Interaktion med studenter tenderar förbättra äldre personers åsikter om sig själva. Interaktion med professionella personer tenderar öka stereotypier och åsikter hos äldre personer om sig själva. Resultat från kontrollgruppen: studenter tenderar ge positivare uttryck om äldre, fastän de inte umgåtts med dem. De äldre, som inte umgicks med studenter, tenderade ge väldigt höga poäng för stereotypier om sig själva.
Kvalitet	1 = Hög kvalitet

Artikel	11. <i>Children's attitudes and classroom interaction in an intergenerational education program</i>
Författare, årtal	Dunham, Charlotte Chorn & Casadonte, Dominick. 2009
Design	Kvasi-experimentell studie

Syfte	Studien rapporterar om fynd om ett generationsöverskridande program, Project Serve, som placerade frivilliga seniorer i låg- och högstadier som assistenter för lärarna. Syftet var att få reda på om generationsöverskridande interaktion kan påverka barnens attityder gentemot seniorer och åldrande. Därtill önskade man få reda på om attityderna hade en inverkan på huruvida barnen frågade om hjälp av seniorerna.
Urval/deltagare	Sammanlagt 380 skolelever (7 skolor). 211 elever utgjorde interventionsgruppen och kontrollgruppen bestod av 169 elever. 12 frivilliga seniorer deltog, 6 män och 6 kvinnor.
Metod	Båda elevgrupperna svarade på frågor hur de evaluerar äldre och hurdana åsikter de har om äldre. De svarade också på frågor om familjerelationer samt deras åsikter om de frivilliga seniorerna före och efter projektet. Seniorerna deltog i undervisningen 10 timmar per vecka under en 14 veckors period. Deras uppgift var att gå omkring från bord till bord i klassrummet, svara på elevernas frågor samt hjälpa eleverna att göra sina uppgifter.
Resultat	Experimentgruppen hade positivare attityder gentemot äldre än kontrollgruppen, förutom när det gällde tankar om att vara gammal. Gällande den faktorn var det kontrollgruppen som hade positivare tankar. Om barnen sedan frågade hjälp av seniorerna handlade mera om attityder och tankar gentemot de specifika seniorer som var i klassrummet, inte allmänna tankar och attityder om äldre. Barnen ansåg det viktigt att seniorerna verkligen ville vara på plats för att hjälpa dem. Därför påpekar forskarna, att det vore viktigt att presentera de frivilliga seniorerna till barnen innan projektet, så att barnen lite lär känna dem och litar på dem.
Kvalitet	2 = Medelhög kvalitet

Artikel	12. <i>The Effects of Intergenerational Programmes on Children and Young People</i>
Författare, årtal	A-La Park, Personal Social Services Research Unit, London School of Economics and Political Science. 2015
Design	Litteraturstudie
Syfte	Studiens syfte var att undersöka litteratur gällande effektiviteten och ekonomiska aspekter av generationsöverskridande interventioner bland barn och unga, i form av akademisk prestation och psykosociala utfall/resultat.
Urval/deltagare	Sökningarna gav 251 resultat, varav 18 valdes som potentiella artiklar efter genomgång av rubriker och abstrakt. Dessa 18 lästes i full text och slutligen valdes 11 artiklar till studien.

Metod	<p>Artiklar som söktes skulle utvärdera aktuell forskning gällande generationsöverskridande verksamhet och resultat från det hos unga personer. Tidsramen för forskningarna i sökningen var januari 1986 till mitten av år 2014. Forskningarna var publicerade i pålitliga och granskade tidskrifter. En kompletterande sökning genomfördes och en berättande syntes gjordes. Studier som inkluderade äldre personer med demens exkluderades.</p>
Resultat	<p>Resultaten påvisade positiva trender i de ungas mentala hälsa och sociala aspekter så som positivare attityder gentemot äldre. Dessa attityder visade sig som bl.a. ömsesidig förståelse, minskad stereotypisering av äldre och ökad respekt för äldre. Bättre psykosociala resultat framkom också. Dessa resultat visade sig som bl.a. minskad ångest och förbättrad självkänsla. De generationsöverskridande programmen mellan icke-släkta personer främjade också bättre familjerelationer. Därtill förbättrades beteendet i klasserna.</p>
Kvalitet	<p>1 = Hög kvalitet</p>

